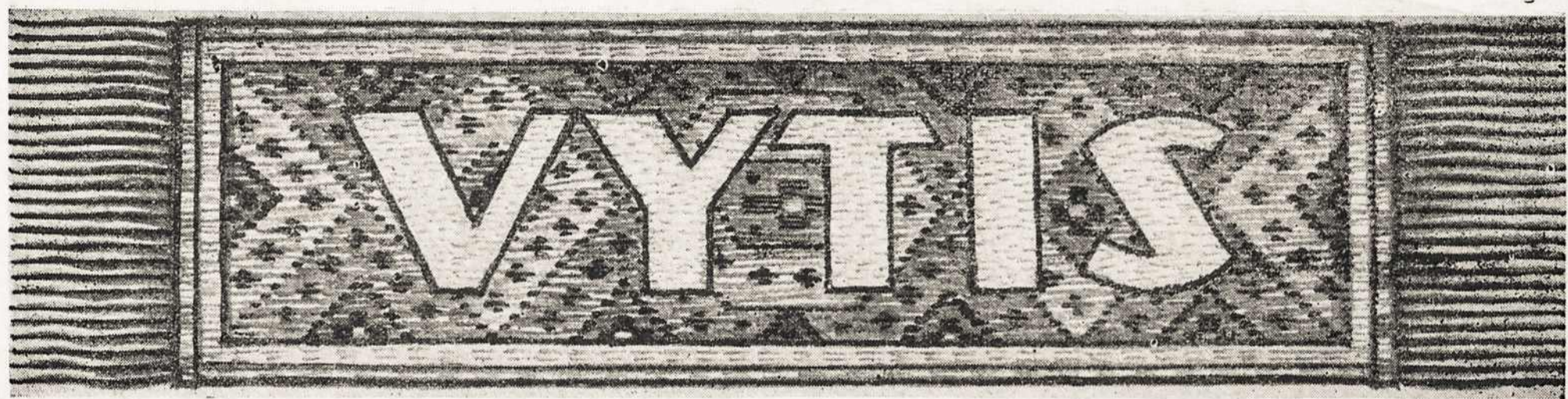

Kenn Barbours

8264

Published Monthly by
Knights of Lithuania
366 W. Broadway,
SO. BOSTON 27, MASS.

DIEVUI IR TĖVYNEI

Year's subscription: U. S. and
Canada \$3.00; foreign \$3.50;
single copy 30 cents.

EDITOR — ANTANAS VAICIULAITIS 2087 No. Main Ave., Scranton 8, Pa.
ASST. EDITOR — PHYLLIS GRENDALE 366 W. Broadway, S. Boston 27, Mass.

Knights of Lithuania Supreme Council Officers 1949-50

REV. J. C. JUTKEVIČIUS, Spiritual Director 153 Sterling St., Worcester 4, Mass
JACK L. JATIS, President 6822 S. Rockwell St., Chicago 29, Ill.
AL WESEY, Vice President 102 Maple St., Great Neck, N. Y.
BERTHA CIOCYS, Vice President 186 Congress Avenue, Providence, R. I.
SYLVIA RACZKUS, Recording Secretary 6442 S. Artesian Avenue, Chicago 29, Ill.
DOROTHY MILLER, Financial Secretary 210 Richmond Avenue, Dayton 6, Ohio
PHILOMENA REKASIUS, Corresponding Secretary 4545 S. Fairfield Avenue, Chicago 32, Ill.
FRANK GUEDELIS, Treasurer 129 Rita St., Dayton 4, Ohio
HELEN C. PINKIN, Trustee 81 Grove St., Elizabeth 2, N. J.
JOHN P. CONTONS, Trustee 30 Vinton St., South Boston 27, Mass.
KONSTANT J. SAVICKUS, Legal Advisor 4107 S. Archer Ave., Chicago 32, Ill.
STANLEY K. GRIGANAVIČIUS, Art. Dept.

Ritual Committee

ANTHONY J. YOUNG, Esq. 315 "E" St., So. Boston 27, Mass.
LONGINAS L. SVELNIS, 163 "I" St., So. Boston 27, Mass.
VICTOR ANCHUKAITIS, 127 "G" St., So. Boston 27, Mass.

Lithuanian Affairs Committee

REV. JOHN C. JUTKEVIČIUS, Chairman; JOSEPH MATACHINSKAS, New England District;
ANNE M. KLEM, New York - New Jersey District; PETRONELLE ZELINSKAS, Ohio - Michigan Dist-
rict; WILLIAM KOLIČIUS, Pennsylvania District; EDWARD LUKOŠAITIS, Chicago District.

Honorary Membership Committee

LEONARD SIMUTIS, Chairman; JACK L. JATIS, Secretary; ANTHONY J. MAZEIKA, FRANK
RAZVADAUSKAS, KASTAS ZAROMSKIS.

Pope In Holy Year Plea To "Lost Sheep"

Pope Pius expressed the hope that the 1950 Holy Year would bring back to the Catholic Church those who have been separated from it. In his speech, released for publication after the consistory, the Pope said:

"May the Lord wish that also those who have been completely separated from the Catholic Church, or who because of negligence and prejudice have withdrawn themselves, feel in this Holy Year a salutary movement towards her and experience in their souls an ardent desire for that concorded unity and that very upright truth to which the Divine Redeemer not only called used by his teaching, but also consecrated profoundly with his precious blood."

The Pontiff added that toward this aim "All the faithful will offer their prayers, their expiations, their works of penance and charity to attract and lead also the others with their good example and with divine grace."

The Holy Doors of Rome's four major churches, including the principal Holy Door at St. Peter's basilica, were opened on Christmas Eve to begin the Holy Year. Church leaders expect the 1950 Holy Year pilgrimage will be the greatest in church history.

All correspondence should reach the editorial offices by the 15th of the month preceding the next issue. Correspondents may use pen names, but all correspondence must bear the signature and address of the writer. The editor assumes no obligation to return any material not solicited.

Entered as Second Class Matter June 10, 1943 at the Post Office at Boston, Mass., under the Act of March 3, 1879.

K. of L. Resolution for 1950

Rev. John C. Jutkevičius

On the Feast of the Ascension, May 26, 1949, the Holy Father announced to the world that the year 1950 would be celebrated as a "Jubilee" or "Holy Year". This was in keeping with the practice of the Popes in declaring every 25th year as a "Holy Year" for the purpose of invoking divine remission of the temporal punishment due to sin. The Holy Year of 1950 officially began on Christmas Eve when Pope Pius XII in a very solemn ceremony opened the "Holy Door" at St. Peter's in Rome at the same time that three Cardinal Legates opened similar "Holy Doors" at the Basilicas of St. John, St. Paul and St. Mary Major.

The aims of the Jubilee of 1950, as pointed out by the Holy Father, are to urge all Christians to expiate their faults and correct their lives, to increase sanctity and the practice of virtue in all peoples and to bring peace to a troubled world.

Catholics from all over the world are now making pilgrimages to Rome. They are visiting the four great basilicas of Rome, saying the prescribed prayers and receiving the sacraments in order to gain the Holy Year Indulgences. They are seeing the Holy Father in audiences and are visiting places of Catholic interest like the Shrine of St. Francis at Assisi, of Our Lady of Lourdes in France, of Our Lady of Fatima in Portugal, etc. There is no question but that they will return home with a firm resolution to live better Catholic lives. Their renewed Catholic spirit and strengthened faith will move them to live up to that resolution so that it will not have been made in vain.

It is quite certain that by far the majority of our K. of L. members will not be in a position to make a pilgrimage to Rome. Yet there is a resolution that everyone can make which will help not only the members but also the organization as a whole. For that reason, the following resolution is proposed for every K. of L. member: **DURING 1950, I WILL BRING INTO THE K. OF L. ONE NEW MEMBER.**

The fulfillment of that resolution will help one to better oneself. Nothing attracts like good example. Hence, if one can show by his own life that the K. of L. has helped him, then it is only natural that others will be attracted to the K. of L. and eventually become members. If, by being a member, one becomes a better Catholic by a better practice of his religion and by a more ardent devotion to the Cause of Christ and His Catholic Church, if also one becomes a better Lithuanian by his more intense love for Lithuania, its language, culture and traditions, if furthermore one becomes a better American by a

His Holiness, Pope Pius

more faithful adherence to K. of L. ideals, then it is a foregone conclusion that non-members, noticing all that, will be moved to consider membership in the K. of L. in order to be better themselves. Thus, as a member better his own life, he will at the same time be able to bring new members into the K. of L. fold.

Furthermore, the fulfillment of that resolution will benefit the organization as a whole. Our K. of L. will then be double its present number. Activity will increase as a result and the potential good that can be done for the Church, for Lithuania and our country will reach stupendous proportions. Our organization will become very powerful and will have to be reckoned with by all others. It will be in a better position to achieve the lofty ideals for which it was founded. It will be an organization of which we and all Lithuanians will be justly proud.

This resolution is not a difficult one. Yet it will mean nothing if persevering action is not used to fulfill it. Only one resolution is proposed for the reason that it is easier to fulfill one than many. It is much better to have one resolution and fulfill it than have many and fulfill none. To fulfill it, one must be imbued with true K. of L. spirit. One must be a K. of L. salesman. He must sell the K. of L. idea to others, convince them of its intrinsic worth and take advantage of every occasion that arises to boost its value to those not yet fortunate enough to become members. Its aims and advantages must be explained clearly but effectively. It must be pictured as an organization without which outsiders simply cannot be.

Every member likes to be known as a good member. One is a good member only when he tries to share the K. of L. with others. St. Thomas Aquinas wrote that goodness is diffusive of

Pasikalbėjimas su Dr. K. Pakštu

Radę progos, užpuolėme su klausimais didįjį mūsų kultūrininką — prof. Kazį Pakštą. Jis mialai sutiko kamantinėjamas ir taip mums atskleidė savo platų patyrimą, tikslias išvadas ir dideles žinias.

Girdėjome, kad prieš kiek laiko buvote sunkiai susirgę. Kaip dabar besilaikote — ar neatsiliepia liga?

Ačiū už paklausimą. Galop ir mano pastogėn ligos atsiriogino... 1949 meteliai man eina ligų ženkle. Po truputį sirginėjau jau visą žiemą, ogi kovo mėn. perėjau sunkią operaciją: išpiovė vieną inkstą. Gegužės mėn., atrodė, lyg ir pagijau, bet birželio mėn. naujas man nesuprantamas slibinas prikibo: trombosis kažkurioj kraujo gysloj smegenyse. Pasekmėje dešinioji kūno pusė nustojo jausti bet kokią temperatūrą ir pusė gerklės nebeveikia: sunku garsiau ir ilgiau kalbėti. Dabar gydausi elektroterapija. Per koki pusmetį gydytojas tikisi pagydyti, jeigu neatsiras naujų komplikacijų...

Kaip jiaučiatės Pittsburghe ir prie mokslų naujaj vietoj?

Po šiltos ir saulėtos Kalifornijos Pittsburghas man išrodo gan paniurusiai. Universitetas dukėtame miesto centre. Daug laiko tenka gaišti autobusuose ir tramvajuose, tad mažiau jo lieka raštams ir poilsiui. Darbo patogumais negaliu pasigirti.

Kaip Jūsų klausytojai domisi Europos ir pasaulinėmis problemomis?

Pittsburgho didžioji spauda gan smarkiai mane pagarsino ir net dideliu žmogum padarė. Tad kai kurie studentai daug ko mane klausinėja, rodo susidomėjimo ir pasaulinėmis problemomis. Suprantama, jų žinios apie tolimus kraštus gan skurdžios.

Koki išpūdi Jums yra palikęs Lietuvos studentas, kai po ilgesnio patyrimo jį lyginate su kitų kraštų studentais?

away from others but it gives off of itself to others. It attracts others to itself and wants to share itself with them. Thus if we are good members, we must necessarily want that others share in the K. of L. goodness that is ours i.e. that they become members and thus share what we have as K. of L. members. Otherwise, we cannot call ourselves good members.

So let us all make this resolution for 1950 and then do our best to fulfill it. Constant effort and persevering action will help us to live up to it. As a result, we will better our own lives as Catholics, as Lithuanians and as Americans. It will better our organization as the only one embracing all the grand Lithuanian youth of our country.

HAPPY NEW YEAR TO ALL OF YOU!

Prof. Kazys Pakštas
Duquesne University,
Pittsburgh, Pa.

Lietuvos studentą tenka laikyti tarp geriausių pasaulio studentų, kaip išsilavinimu, taip ir idealizmu. Nors mūsų studentas augęs mažoj šaly, bet jis mažiau turi provinciališkumo, negu didelių kraštų studentai. Tai nuopelnas ne vien Lietuvos mokyklų ir universiteto, bet viso aukšto kultūrinio lygio, kuriuo Kaunas tikrai galėjo didžiuotis ir džiaugtis. Šauni opera ir dramos teatras, gausūs literatūros vakarai ir koncertai, meno parodos ir artimas kontaktas su tikrai intelektualinėmis sferomis teikdavo Lietuvos studentui tiek puikių progų kilti aukštyn, kiek kitų kraštų studentui sunku ir vaizduoti. Tik patys didieji Europos mokslo centrai kai kuo bent kiek pralenkdavo Lietuvos kultūrinę atmosferą. Vėliau didelė kultūrinė veikla kūrėsi Vilniuje.

Ar esate kokių naujų veikalų parašę ir kokius planus moksluose turite ateičiai?

Nedaug rašau... Turiu parašęs angliškai po 100 pusl. knygeles apie Mažąją Lietuvą ir apie Lietuvos ribas ir įpusėję knygą apie Lietuvos Bylą (The Case of Lithuania); ši pastaroji turėtų svetimiems išaiškinti visą prasmę Lietuvos laisvės kovų. Dabar neseniai nauju metodu parašiau lietuviškai apie Lietuvos ribas pagal naujausius davinčius ir pagal daugelio svetimų nuomones. Bet lietuviškomis temomis dabar nebėra kur man spausdinti, todėl daugiau mokslinių knygų ir nebeplanuoju rašyti. Didesni veikalai per metus nesukuriami. Ogi aš neturiu jokios pastovios vietos, esu plačiųjų erdvių keleivis. Tad apie tvirtus planus moksluose galėčiau tik pasvajoti...

Kokias stambesnes išvadas padarėte savo paruoštame veikalė apie Lietuvos ribas?

Lietuva turi istoriškai-etnografinių argumentų reikalauti sau visos Mažosios Lietuvos (su

Karaliaučium), šiuo metu atskeltos nuo Vokietijos ir dar negalutinai atiduotos Rusijai.

Tokiais pat argumentais Lietuva turi reikalauti Rytuose tų žemių, kurias jai paliko 1920 m. Maskvos sutartis su Rusija. Beveik tokias pat ribas Lietuvai skiria ir garsioji Curzono linija (1920 m. liepos 10 d.), kurią dar lig šiol dažnai prisimena anglų-amerikiečių spauda.

Kai kurių teisių Lietuva turi ir į Suvalkų trikampį. Tačiau šio krašto negausūs lietuviai buvo iškelti Lietuvon, ir atrodo, kad Suvalkų ir Seinų kraštas bus paliktas Lenkijai.

Iš Lietuvos ateina liūdnos žinios apie vis didesnius išvežimus į Sibirą. Kaip Jūs žiūrite į mūsų tautos ateitį tėvynėje?

Apie Lietuvos likimą dabar dar per anksti dadas: Volgos vokiečius, Krymo totorius, kalmukus, rusai visiškai išnaikino penkias mažas tautas: Volgos vokiečius, Krymo totoroius, kalmukus, karačajus ir čečėnus-ingušus. Jų visų bendras skaičius siekė keturių milijonų. Joms jau nebebus progos savo tėvynės atkurti. Jeigu rusų žiaurumas turės pilną valią dar bent keliolika metų, tai ir trijų Baltijos tautų gali nebelikti. Šioj tautų naikinimo specialybėje rusai yra padarę tokių baisių išradimų, kokiems neturime pavyzdžių visoje žmonijos istorijoje. Tik naivūs rašytojai lygina rusų žiaurumus su totorių ar su hitlerinės Vokietijos. Rusų sukurtas pragaras taip toli pralenkia visus buvusius pragarus, kad maskolių žiaurumo visai nėra su kuo lyginti. Juk kitų tautų žiaurumai tai tik trumpi ir nemoksliški epizodai. Maskoliai gi šioj srity turi ir metodą, ir ilgametį patvarumą, lydimą neatslūgstančiu fanatizmu...

Ką laikytumėt svarbiausiu laisvam pasaulio esančio lietuvio uždaviniu ir jo veikimo programa?

Šitas klausimas didesnis už dramblį... Jis mane prie žemės priploja. Bet paties redaktoriaus klausiamas visgi privalau ką nors suregzi ir pasakyti...

Svarbiausiu lietuvio uždaviniu tremty laikau išlikti geru, dosniu ir kultūringu lietuviu. Kultūringo lietuvio pirmoji pareiga yra išlaikyti gryną savo kalbą, apsaugoti ją nuo barbarizmo. Ką lietuvių kalba yra seniau prisiėmusi iš garbingų klasikinių kalbų (lotynų ir graikų), kas jai darniai prigijo iš kaimyninių skeveldrų, visa to turėtų jau mums užtekti. Bet dabar liūdnas motyvas man spraudžiasi sielon, kai aš užgirstu naujus ateivius per porą metų jau spėjusius sudarkyti savo kalbą. Ir šie vis dar tebeturi pretenzijų inteligentais vadintis...

Lietuviškų mokyklų Amerikoje negalime turėti; tad bus labai didelių sunkumų tremtinių vaikus lietuviybėje išauklėti. Tik sunkiai paruoštos sielos galės kiek sėkmingiau šią milžiną naštą tempti.

Reikia tremty išlaikyti gyvą savo knygą, dainą ir teatrą. O tai nelengvi uždaviniai, kai mūsų tiek maža ir esame taip neturtingi.

Suprantama, keliais sakiniais aš nesiimu mūsų svarbiausių uždavinių padoriai nusakyti. O kai dėl veikimo programos, tai gal VLIKui ir ALT priklauso svarbesnis žodis. Juk tos įstaigos jau turi veikimo programą ir ją pagal išgales vykdo. Greta jų, dar reiktų Kultūros Fondo ir Kultūros Tarybos, kuri bent kiek diriguotų kultūrinei veiklai. Aš gi nemokėsiu per penkias minutes kultūros programos parašyti. Tai ne vieno darbas, bet tvirtos pasiryžėlių grupės...

Ar nemanote, kad prie dabartinių Lietuvos ir kitų okupuotų kraštų nelaimių yra prisidėjusios ir demokratijos?

Žinoma, jos prie Europos nelaimių labai prisidėjo gausiai remdamos Rusijos diktatūrą ir darydamos beribes nuolaidas žiauriausiam diktatoriui Teherano, Jaltos ir Potsdamo konferencijose.

Kurias dideles klaidas demokratijos padarė per praėjusį karą?

1. Amerika per anksti įstojo į karą. Ji galėjo dar bent metus palaukti, neprovokuodama Japonijos.

2 O kai Amerika įstojo karan, ji savo akciją turėjo nukreipti daugiausia prieš Japoniją ir, svarbiausia, neduoti jokios pagelbos Rusijai, kuri Amerikai yra pavojingesnė už Vokietiją, jei žvelgsime į geopolitinius klausimus iš ilgametės perspektyvos ateitin.

3. Kai Amerika jau nusprendė remti Rusiją, ji puikiai dar galėjo visomis jėgomis atsisakyti remti Rusijos imperializmą bet kuriuose pasitarimuose ir konferencijose ir Vakarų kultūros tautoms leisti pačioms pasirinkti okupacinę kariuomenę, bet neprimesti joms orientališkos okupacijos. Tuomet Baltijos respublikų, Lenkijos ir Vengrijos kabinetai ar jų ministrai Washingtone būtų paprašę Amerikos ir Britanijos okupacijos, kol ten nusistovės tvarka ir bus išrinkti demokratiniai parlamentai.

4. Besąlyginio pasidavimo (unconditional surrender) formulė turėjo būti griežtai atmes-ta. Pergalė be taikos nėra geresnė už karo pralošimą, nes ji pratęsia karą nenumatytam ir ilgam laikui, išdėsto karą dalimis bent dviem žmonių kartom...

5. Trijų didžiųjų pasimatymai turėjo vykti Amerikos žemėje. Demokratijų vadų važiavimas į Stalino okupuotus kraštus net tris kartus žiauriai susmukdo demokratijos prestižą ir labai pakelia galingo diktatoriau garbę.

6. Amerikos prezidentai dažniau turėjo pasitarti su tų valstybių diplomatais, kurių kraštai jau iki 1941 m. spėjo pereiti kursą bolševizmo laboratorijoje; pasitarimai su čekų vadais galėjo atnešti tik nelaimių, nes jų kraštas tuo metu dar nebuvo matęs bolševikinės tikrovės ir gyveno kvailomis iliuzijomis.

7. Reikėjo labai griežtai laikytis savo principų paskelbtų Atlanto Čartery. Šitų principų atsisakymas — tai pergalės vaisių perleidimas savo priešui.

Pustuzinį metų kalbu ir rašau apie šias sep-

“VYČIAI DIRBA ir KOVOJA UŽ LIETUVIŠKUMĄ”

Malonūs Vyčiai ir Vytės,

Jau laikas vykdyti gyvenime mūsų gražius nutarimus ir sumanymus, priimtus 36 Vyčių seime. Vienas svarbiausių nutarimų buvo padarytas lietuviškumo išlaikymo ir ugdymo reikalui. Čia paduodu tą sumanymą ir pranešu jo vykdy-mo planą.

“Lietuvos Vyčiai, savo 36-tame seime, 1949 metais, giliai apsvarstę ir numatę lietuvių tautos mirtiną naikinimą, ir išklause prelado J. Balkūno ir Lietuvių Gelbėjimo Pirmininko prelado M. Krupavičiaus kalbų Lietuvos ir lietuvių gelbėjimui, vienbalsiai nutaria:

1) Sekantieji Vyčių veikimo metai bus šūkiu — Vyčiai dirba ir kovoja už lietuviškumą —

2) Per šiuos metus vyčiai rengia lietuviškas paskaitas, parodas, šventes lietuviškumui palaikyti —

3) Visomis pajėgomis palaiko lietuviškumo komisijos veiklą —

4) Skaito lietuviškas knygas ir laikraščius —

5) Prie kuopų įrengia lietuviškumo rinkinius, knygas, senienas —

6) Vyčių kuopos organizuoja chorus, stengiasi išigyti tautiškus drabužius —

7) Įrengia lietuviškumo darželius, aikšteles, stato lietuviškus kryžius —

8) Veda “Vytyje” lietuviškos vyčių veiklos aprašymus —

9) Kitame seime duoti lietuviško veikimo apžvalgą ir paskelbti daugiausiai nusipelnčius veikėjus ir kuopas”.

Sėkmingesniai šio nutarimo pravedimui yra skiriamos dvi pinigines dovanos po \$50.00 kiekviena —

1. Laimėjusiai vyčių kuopai.

2. Laimingajam vyčiui-vytei.

Dovanas skiria Amerikos Lietuvių R. Katalikų Susivienijimas.

DOVANOMS LAIMĖTI TAISYKLĖS

1. Laimėja ta kuopa, kuri surenka daugiausia taškų. Taškai bus skaitomi iš visų programos punktų. Nebus taškai užskaitomi už tą patį programos punktą, padarytą antrą ar kelintą kartą.

2. Laimingasis vytis-vytė renkamas iš kuopų atsiųstų kandidatų į tą dovaną. Kuopa atsiunčia kandidatą ir surašo jo lietuvišką veiklą. Laimė-

tynias didžiausias demokratijų nuodėmes, bet žodžio iš mažų lūpų labai didelės ausys juk negali išgirsti... Būbnų gadyneje kas gi klausys mažos muzikos...

Tais žodžiais prof. K. Pakštas baigė pasikalbėjimą, iškėlęs tiek svarbių minčių.

A. V.

toją išrenka Lietuviškos veiklos vedėjas, bet gauna pritarimą iš Centro Valdybos dvasios vado ir pirmininko.

Kuopos renka savo laimėjimo taškus pagal šį planą: —

1. Sugalvoti 3 šūkius: a) Idealus vytis vyras, b) Ideali vyte mergaitė, c) kodėl mes vyčiai galim ir turim būti lietuviški. — Už kiekvieną 5 taškai.
2. Paskaita iš lietuviškos kultūros — 10 taškų.
3. Lietuvių meno, dailės, spaudos parodėlė — 15 taškų.
4. Vyčių Globėjo šv. Kazimiero šventės programėlė lietuvių kalba — 20 taškų.
5. Jei 25% vyčių priklauso ALRKS — 25 taškai.
6. 100 laiškų lietuviškumui ginti angliškų spaudoj — 20 taškų.
7. Bendras lietuviškas skaitymas 20 puslapių — 20 taškų.
8. Korespondencijos lietuviškame laikraštyje su tikra pavarde — 5 taškai.
9. Lietuviškų raštų ir senienų rinkinys-muziejus — 30 taškų.
10. Vyčių choras — 30 taškų.
11. Tautiški drabužiai, kiekviena po 1 tašką.
12. Lietuvių kalbos kursai — 25 taškai.
13. Lietuviškas vaidinimas — 40 taškų.
14. Tautišku šokėjų grupė — 20 taškų.
15. Viešos lietuviškos prakalbos — 20 taškų.
16. Lietuviška aikštelė — 50 taškų.
17. Lietuviškas kryžius — 60 taškų.
18. Lietuviškas laikraštėlis — 30 taškų.

Jūsų,

Kun. Stasys Raila.

ŠIRDIES STEBUKLAI

Širdis stebuklų žvaigždėmis gyvena,
Kur viešpatnai žygiuoja paslaptis.
Nauji pasauliai keičia rūbą seną,
Tik priešaky kaip vėliava mintis.

Ir tu, šešėlių atspindžiuos panertas,
Tylios maldos aidėjimu tampi,
Ir vienišas slenki, kaip slinko kartos,
Kaip geltonumas rudensio lape.

Balsai, balsai, balsai kalnuos ir kloniuos —
Varpai ir minios budina tave:
Yra gyvybė, aistros ir malonės,
Yra ugnis, yra žiedai purve.

Žinojimo ir nežinios paminklai
Tuščioj bedugnėj varžosi sparnais.
Ir tu karies kaip peteliškė tinkluos:—
Ir lauk, kada į marių dugną leis.

Viršum kalnų, bedugnių, vandenynų
Pasveikina viena tyli akis.
Ar tai teisėjas paslapties žinyno..
Ar tik išalkusi širdies ugnis?

Faustas Kirša

Atila ir Neronas – Kruvinojo Stalino Šešėlis

Tremiamieji kelionėje ir tremtyje

Per abi okupacijas Lietuvoje bolševikai jau įvykdė septynis masinius gyventojų trėmimus, neskaitant nuolat besitęsiančių kalinių trėmimo, kurie normaliai vykdomi kas mėnesį.

Nėra davinių, kad trėmimai baigtusi. Trėmimai siekė kiekvieną Lietuvos kampelį, nors dėl trūkumo priemonių ir ginkluotų pajėgų trėmimas vykdyti, jie buvo ruošiami įvairiais laiko tarpais. Trėmimams dažniausiai naudojamos amerikoniškos transporto priemonės.

Amerikoniškais sunkvežimiais

Amerikiečių studebekeriai ir fordai būdami gana patvarūs ir daug pranašesni už rusiškuosius zyzus, pasiekia, kad ir purvinais keliais, kiekvieną Lietuvos užkampį. Geležinkelio stotyse tremiamieji pakraunami į amerikoniškuosius keturašius vagonus, kuriuos rusai paprastai vadina „amerikankomis“.

Tremiami visi

Trėmimai vykdomi nepaprastu žiaurumu, neplenkiant nei naujagimių, nei baigiančių savo dienas senelių.

Tremiant nesiremiama valstybinio saugumo sumetimais, bet turima tikslas pagrindinai sunaikinti pavergtas tautas.

Kad tremiamieji negali būti jokie valstybės priešai, aiškiausiai įrodo nors ir tokios ištremtos šeimos, kaip — Bujanauskienė su keturiais mažais vaikais iš Balbieriškio valsčiaus. Prienų apskrityje, ištremti 1946 metais vasario šešioliktą dieną per pirmąjį antrosios bolševikinės okupacijos masinį trėmimą šioje apylinkėje. Antras pavyzdys — Vitkauskienė su trim mažais vaikais iš Leipalingio, kurie buvo ištremti tuo pačiu laiku.

Mirtys kelionėje

Visi sugrūdami ankštai į vagonus, užkalamos durys ir apraizgomi spygliuotomis vielomis vagonų langeliai. Žiemą kelionė būna lengvesnė, bet vasarą silpnesnieji užtrokšta, ir pakeliui iš vagonų lavonai išmetami.

Daugiausia išmiršta šiuo etapu kūdikių. Pusiaukelėje atskiriami nuo šeimų vyrai. Netoli Maskvos ant vagonų durų užkalami užrašai, kad lietuviai vyksta savanoriškai į... respubliką. Dar savame krašte tremtiniai surūšiuojami pagal „pavojingumą“ laipsnį. Patiems „pavojingiausiems“ paskiriamos pačios blogiausios gyvenimo sąlygos.

Visi, pasiekę jų ištrėmimo vietas, buvo priversti pasirašyti, kad jie išvyko savanoriškai, ir kartu išduoti dokumentai, nurodą jų „savanorišką“ išsitrėmimą dešimčiai metų, per kuriuos jie neturi teisės be MVD žinios iš paskirtos vietovės pasijudinti. Už atsisakiusius dėti parašus ant panašių blankų, buvo priversti pasirašyti kiti.

Varomi pėsti per sniegus

Neretai paskutinį kelio galą iki dviejų šimtų kilometrų tremtiniam tenka įveikti pėstiais, brendant per gilų sniegą. Visi apgyvendinami dažniausiai pačių pasidirbtuose lentiniuose barakuose, kuriuose reikia pakelti neįprastų mūsų krašto žmonėms šešiasdešimt laipsnių šalčio. Kiekviename barake talpinama iki šimto asmenų. Juose nėra jokių pertvarų. Kitose vietovėse ištremtieji apgyvendinami mažose trobelėse, kuriose talpinama po dvidešimt asmenų. Gyvenimo sąlygos sukurtos tokios, kad paskubintų ištremtųjų sunaikinimą.

Ligi 85 metų kerta girias

Tremtiniai nuo penkiolikos iki aštuoniasdešimt penkerių metų privalo dirbti pačius sunkiausius fizinius darbus. Moterims nedaroma jokie skirtumo. Jei pasitaikydavo, kad tremiamoji būdavo nėsčia, tai ji nuo darbo nebuvo atleidžiama iki gimdymo dienos, nuolat prižiūrėtojų plakama ir raginama: „Greičiau, tu lietuviška kalle...“ Jokia mediciniška priežiūra administracija dažniausiai nesirūpina. Laimė tiems, kuriuose atsiranda tremtinių, nusimanančių medicinos klausimais.

Darbovietė nuo gyvenamosios vietos kartais siekia ligi 20 km.

Pasitaiko atvejų, kad iš darbo grįždami nuvargę darbininkai pūgų metu pasiklysta ir pasilieka amžinai miegoti šiaurėje, palikdami vaikučius, verkiančius duonos.

Mūšiuose per karą mažiau krisdavo

Darbas dažniausiai būna miškuose — miškai kertami ir paruošiami plukdyti į Sovietų Sąjungos pramonės centrus. Nemaža lietuvių dirba Donbaso ir Vorkutos kasyklose. Darbo sąlygos yra nepaprastai blogos. Vienas Lietuvos partizanas 1944 metais buvęs vokiečių pagautas į kariuomenę, dalyvavęs didžiuose mūšiuose Rytprūsiose, patekęs Vengrijoje rusams į nelaisvę ir ištremtas į Donbaso kasyklas „turėjo progos“ savu kailiu patirti Donbaso vergų padėtį. Jam po metų laiko pavyko iš ten su aštuoniais lietuviais ir dviem estais pabėgti. Jis pasakoja: „Dirbantieji kasyklose pas bolševikus labiau krenta, negu kad mūsų krisdavo didžiausiuose mūšiuose Rytprūsijų žemėj“.

Kiek reikia padaryti

Darbo normos dirbantiems yra labai didelės. Jas neišpildžiusieji negauna nustatytos maisto normos, kartu sumažinamas uždarbis. Nustatytą normą gali išpildyti tik fiziškai stiprūs vyrai, kurie sugeba per dieną užsidirbti vieną kilogramą duonos. Tie katorgininkai, kurie yra išaukę bolševikinės Rusijos prieglobstyje, netiki mūsų tautų žmonėms, kai šie pradeda pasakoti, kad nepriklausomybės laikais buvo galima daugiau per dieną užsidirbti negu kilogramą duonos.

Žmonės miršta badu

Atlyginimas už darbą 200-300 rublių mėnesiui. Už juos galima nusipirkti kibirą bulvių ir keletą kilogramų duonos.

Stovyklose vyrauja badas. Kai dar nebuvo panaikinta kortelių sistemos, iš bado daug numirė vaikų ir senelių, nes jie kortelių negaudavo. "Kas nedirba, tas nevalgo", — vyravo bolševikis posakis.

Sunkiausi metai ištremtiesiems buvo 1942 ir 43, kuriais jie gaudavę dienai tik saują miltų ar saują avižų dienai.

Badas paverčia žmones visiškais gyvuliais. Kai ant šiukšlynų išpildavo administracijos pareigūnai šiukšles, kildavo peštynės dėl silkės galvos ar kaulų, kuriuos sutrynę į miltus ištremtieji virdavo sriubą. Neretam lageryje, kur vergavo labiau "pavojingieji", nuo lagerio kiemo buvo nuskinamos ir suvalgomos visos žolės.

Tremtinė N. pasakoja apie badu mirusį nuo Kaišiadorių senuką. Ėjusi ji iš darbo per mišką ir išgirdusi pakelėje kažką dejuojant. Nusigandusi ir norėjusi bėgti, bet išgirdus lietuviškai: "Eikš, vaikel, padėk man, aš mirštu badu". Po krūmokšniais pasakotoja pamačiusi nušlijusį senelį, kuris dar bandė gelbėti savo gyvybę, raudamas drebančiomis rankomis žoles. Ji nieko seneliui negalėjusi padėti, be ašarų.

Nėra kuo apsirengti

Panaši padėtis buvusi ir su apsirengimu bei apavu. Iš Kauno ištremta "Maisto" fabriko darbininkė skundžiasi, kad ji būtų laimingiausias žmogus pasaulyje, jei ant savo kūno turėtų nors vienus skalbinius.

Susidėvėjus tiems drabužiams, su kuriais jie buvo ištremti, nauji siuvamasi iš trašinių maišų, kurie atstoja ir skalbinius ir viršutinius darbo rūbus.

Nepakeliamos darbo sąlygos, badas ir epidemijos naikino lagerio žmones masėmis. Kiekvieną dieną iš prie lagerio durų pakabintų juodų lentų su kreida įrašytom vergų pavardėm, administracijos pareigūnai pirštu ištrindavo katorgininkus iš gyvųjų tarpo.

Mirusiųjų lavonus apžarstydavo čia pat netoli lagerio ar darbovietės sniege. Aukščiau minėta Bujanauskienė katorgą išlaikė tik šešis mė-

Lietuvių kapai Mažojoje Lietuvoje

nesius. Vaikučiai pasiliko vieni, kuriuos dažnai reikdavo kitiems tremtiniais verkšlenančius atitraukti nuo po langais supilto motinos kapo, kai jie išbadėję ten prašydavo valgyti. Daug ištremtųjų paskėsdavo pavasarį ištvinusiose upėse, ruošdami miško medžiagą plukdyti.

Privilegiuotą padėtį lageriuose turi rusai

Jie yra palaikomi emvėdistų prižiūrėtojų, kurie yra išimtinai rusai. Rusų yra dauguma. Jie neretai susitarę atima iš pabaltiečių iš tėvynės atsiųstus pinigus ar už juos įsigytas prekes. Rusai šitiems apvogimams neretai vartoja peilius, kurių kitų tautybių tremtiniai neturi teisės turėti. Jie daugiausia yra kriminaliniai nusikaltėliai, einą per gyvenimą, kaip tikri Stalino sūnūs, be jokio moralinio balasto.

Lietuvių ir kitų pabaltiečių tarpusavio solidarumas, pasiaukojimas, geraširdiškumas stebina kitų pavergtų tautų atstovus. Kitiems nesuprantama, kai mūsiškiai, gavę iš namų siuntinius, dalinasi paskutiniais trupiniais, visi kartu kovodami su nuolat grasančio bado šmėkla.

Tėvynės ilgesys

Lietuviai nepamiršta savo laisvės ir tremtyje. Kankinami tėvynės ilgesio tremtyje 1947 m. buvo pradėję leisti laikraštėlį "Tėvynės Ilgesys". MVD organai leidėjus sugavo ir ištremė dar giliau į Sibirą per du tūkstančius kilometrų. Lietuviai Sibire vieninteliai atsisakė dalyvauti buvusiuose rinkimuose. Už tai teko apmokėti kankinimais ir kelių dienų badu.

Atila ir Neronas yra tik šešėlis Stalino tiek žudymų apimtimi, tiek vartojamais metodais. Yra užfiksuoti trys atsitikimai, kada MVD, pareigūnai vidurnaktį apliejo benzinu ir uždegė barakus, kuriuose, išvargę po vergiškų dienos darbų, ilsėjosi po 100 "pavojingiausių" katorgininkų. Iš gaisrų pavyko išsprukti tik 30 procentų vergų.

Antanas Vaičiulaitis

Auksinė Kurpelė

Išplaukė trys broliai žvejoti. Kai jie nusiyrė į vidurį marių, ištiko audra. Vėjas taip šniokštė ir daužėsi, kad žuvėdras priplakdavo prie vandens, ir išsigandusios tūpė jos ant valtės kraštų. Vilnys kilo aukštos, ir vėtra siautė vis smarkešnė, nešdama laivą, kol žvejai išvydo nežinomą žemę. Pajūry buvo ten staigios uolos, ir broliai pamatė ant jų moterį. Jie nustebo, ko ji sėdi vėjuose ir viesuluose, prie supykusių marių.

Jauniausias tarė:

— Eisiu ir pažiūrėsiu, ko ji laukia.

Vyresnieji draudė jį ir sakė:

— Matai, koki statūs čia krantai. Nei sakalas jų neužlėktų, nei voverė neįkoptų — kam tau dar mėginti.

Bet jisai neklausė ir išsoko prie pakriaušės, kuri buvo tokia ūmi, kad turėjai galvą užversti, žiūrėdamas į jos viršų. Žvejas kabinos į uolas ir jomis kopė aukštyn. Vėjas čia buvo stiprus, ir paukščiai, atnešti iš marių, prisimušdavo į šlaitus ir krisdavo žemyn į sūkurius. Vaikinas ieškojo iškyšulių ir karstėsi už akmenų. Jam įskaudo rankos ir kojos, tik viršūnė buvo jau arti, ir jis pro vėtrą girdėjo, kaip kukčioja mergaitė. Apačioje valtis plūduriavo maža, kaip skiedra, o broliai buvo nedidesni už adatą. Jisai darv paskutini šuolį ir jau buvo šalia moteriškės, kuri ten sėdėjo.

Jis tarė:

— Ko verki?

Ji atsakė:

— Kai aš vaikščiojau sode, raganius pagavo ir atnešė mane į šią vietą. Jis numetė į marias auksinę mano kurpelę, ir kaip man grįžti viena kojo basai? Iš manęs juoktusi visas miestas, juoktusi mano tėvas karalius ir motina karalienė. Ministeriai pirštais rodytų į mane ir kuždėtusi vieni kitiems į ausį.

Ir karalaitėi vėl taip pagailo auksinės kurpelės, kad ašaros biro jai per veidus, ir jai krūpiočiojo pečiai, kai ji ten verkė.

Žvejas prabilo:

— Kur nuskendo tavo kurpelė? Aš ją tau ištrauksiu.

— Matai uolą, — ji atsakė, — aplink kurią vandens varpetai plakasi. Tenai raganius ją nusviedė, ir puldama ji sužvilgo saulėj.

Vaikinas nulipo pas savo brolius, ir jie nusiyrė ties sala. Jie plaukiojo ten tris dienas ir tris naktis ir vis nieko nerado. Kai išaušo ketvirtas rytas, giliai marių dugne jie pamatė kažką žibant. Jauniausias žvejas paniro į vandenį. Į jį žiūrėjo žuvis, o jų akys buvo didelės ir išpūstos. Jos žiūrėjo į vaikina, mojavo uodegomis ir žiopčiojo, lyg ketintų jį praryti. Bet jis buvo drąsus ir skendo vis gilyn, kol pasiekė dugną. Maži karosai savo snukučiais judino kurpelę, kurią jisai

paėmė, ir iškilo į viršų. BroLIAI nuvežė jį prie kranto, bet dabar neskaudėjo nei rankų nei kojų, kai jis akmenimis ir atšaižomis kopė į viršų.

Karalaitė juokėsi iš džiaugsmo ir davė jam apauti koją. Jis movė kurpelę ir galvojo, kad karalaitė jam labai daili. Ir jis movė ilgai, labai ilgai, o baigęs jis nenorėjo eiti pas brolius, kurie jam šaukė:

— Grįžk pas mus. Audra nutilo, mes išsime tinklus ir pasigavę žuvies plauksime namo.

Bet karalaitė atsistojo ir sudejavo:

— O, kaip skauda! Nusėdėjau kojas, ir kaip aš grįšiu į miestą? . .

Jis atsakė:

— Aš tave nešte nunešiu.

Ji nudžiugo ir vėl juokėsi.

Tada jis tarė broliams:

— Irkitės pas tėvus ir sakykit: jauniausias sūnus turi nešti karalaitę. Jeigu jis negrįš namo, tai atlėks ir ant kartelės ties langu nutūps paukštė. Jei ji atskirs su diemedžio šakele snape, jisai bus laimingas. Jei jis bus varge, ji laikys dilgėlės lapą, o jei visai jo nebus, ji turės eglės spyglį.

Jis paėmė karalaitę ant rankų ir nešė ją per smiltynus ir pievas. Ji atrėmė galvą jam į petį ir jos plaukai lietė jojo veidą. Atėjo vakaras, o juodu vis nematė nei miesto nei žmonių — taip toli raganius buvo jają nuviliojęs. Juodu sustojo girioje ir rado mažą namelį. Žvejas iš šakų nupynė lovą ir, pririnkęs samanų, jai paklojo patalą. Jisai vaikščiojo šlaitais, skynė uogas ir ją valgydino. Kai diena užsimerkė, ir pro medžius sužiuro žvaigždės, karalaitė atsigulė ant samanų ir sapnavo auksinės kurpelės. Bet jisai negalėjo miegoti ir lauke prie durų atsisėdęs mąstė, kokia ji daili jam.

Tada nubudo girių žvėrys ir ėmė rinktis pas trobelę. Pirmutinė medžių šakomis atliuoksėjo voverė, paskui atbėgo kiaunė su vilku, ir paskučiausia atkrypavo lokys. Buvo ten žebenktis su stirna, ir visokių, mažų ir didelių, jų ten prigužėjo. Jie apsupo namelį ir prašė žvejo:

— Mes giliai miegojom ir sapnavom, kad per girias ir krūmus eina karalaitė. Mes norim į ją pažiūrėti.

Jis atsakė:

— Ne, dabar ji miega, ir negalite jos kelti.

Žvėrys meldė:

— Tai nors pasakyk, ar ji labai daili.

— O, jūs, dideli ir maži žvėrys, ji tokia graži, kad marių žuvis šoka į krantą, kai ją pamato. Erelis padangėj sustojo ir klausosi jos balso, jeigu ji prabyla. Nuo jos palytėjimo gyja visos žaizdos . . .

Voverė atsiliepė:

— Šokdama į eglę, susibadžiau nosiukę, ir man ją labai skauda. Gal karalaitė prie jos prikištų pirštą . . .

Lokys ją subarė:

— Tavo snukutis ir taip sugis. Bet aš norėčiau į ją nors truputį žvilgtelti.

Pagailo žvejui nusiminusių žvėrių. Jis pra-

Peizažas prie Lisabonos

Dail. P. Kiaulėnas

vėrė duris ir leido visiems iš eilės pro plyšį žiūrėti į karalaitę. Prie trobelės artinosi jie ant galų pirštų, grožėdamiesi kraipė galvas ir čepsėjo liežuviais, matydami jos plaukus tokius šviesius ir žibančius, lyg jie būtų iš spindulių supinti. Pas-kui jie visi, ir lokys ir stirna, sugulė aplink namelį ir saugojo karalaitę. Saulei tekant jie išbėgo į girią ir grįžo kas su riešutu, kas su medaus koriu, kas su šaknelėmis. Ir jie bijojo, kad ji nubudus neišsigastų, ir susislapstė už krūmų, už medžių ir praskėtę šakas žiūrėjo, kada ji kelsis.

Ji pakirdus tarė:

— Sapnavau, kad miegu tėvo dvare, o šimtas kareivių mane saugo.

Žvejas atsakė:

— Ne šimtas kareivių, tik visi girios žvėrys budėjo.

Iš savo slėpynių išlindo ir vilkas su kiaune ir voverė su stirna, visi jie išlindo, dideli ir maži. Iš tolo sustoję, džiaugėsi jie ir kumšėjo vieni kitus, kad ji valgo jų surinktus riešutus ir medų.

Lokys tarė jai:

— Sėsk ant mano pečių, aš nunešiu tave ligi miesto.

Ji užsilipo jam ant nugaros ir įsikabino į jo plaukus. Kojas su auksinėmis kurpelėmis ji užsidėjo ant jo ausų. Ir taip jie keliavo per šlaitus, per liepynus ir per krūmus. Žvejas ėjo šalia karalaitės, voverė riedėjo pryšaky, o vilkas su kiaune bėgo iš šonų. Tik stirna nesilaikė tvarkos, iš džiaugsmo ji negalėjo iškęsti ir šokinėjo per avietes ir lazdynus. Tetervinai suposi šakose ir kraipė kaklus, lyg klausdamiesi vieni kitų: "Kas čia dabar?..."

Pavakare jie pasiekė lygius laukus ir toli pamatė bokštus. Lokys nulaipdino karalaitę ant žemės ir tarė:

— Mes bijom kareivių su šautuvais ir toliau neisim.

Žvėrys nubėgo atgal į girias ir į savo urvus. Karalaitė su žveju nukeliavo į miestą, ir žmonės ją pažino iš auksinių kurpelių ir mėtydami kepures šaukė taip smarkiai, kad karveliai ant stogo apkurto. Sužinojęs karalius išjojo ant balto žirgo ir, savo dukterį pasodinęs į karietą, nuvyko į rūmus, kur dainavo, šoko ir valgė, o midaus išgėrė visus bosus, kiek jų ten rūsiuose buvo. Žvejas sėdėjo tarp generolų, ir po vaišių karalius pasišaukęs jam tarė:

— Duosiu tau maišą aukso, kad namo grįžtum turtingas, su žvilgančiomis pušnimis ir su šemonėlio apikakle. Tau nereikės dirbti, galėsi vartytis lovoj ir gerti vyną.

— Kas man iš tų pinigų ir lobių, ir ko man keliauti iš čia! Duok man darbo, ir bus smagu tavo dvare.

Karalius liepė jam prižiūrėti sodą. Jis genėjo šakas, kasinėjo žemę, ir obelys pražydo taip kvapniai, kad karalaitėi patiko vaikščioti tarp medžių.

Žvejas tarė jai:

— Kai tu pasirodai tarp jazminų ir vyšnių, visos bitės dūzgia daug meiliau.

Ir juodu kalbėjo apie marias, apie auksinę kurpelę ir girios žvėris. Bet karalius nenorėjo, kad juodu šnekėtųsi. Jis liepė vaikinui šerti arklius, ir jų plaukai tuojau ėmė žvilgėti. Jie buvo linksmi, rietė sprandus ir žvengė.

Karalaitei patiko važinėti, ir kinkydama arklius žvejas tarė:

— Tegu ratuose tau būva minksčiau, kaip ant lokio nugaros.

Tada valdovas sakė jam lipti į bokštą ir žiūrėti, ar priešas neateina. Jis stovėjo ten septynias dienas ir septynias naktis. Aštuntąjį rytą jis išvydo pulką raitelių artinantis prie miesto. Priesaky jojo vyras su raudonu apsiaustu ant pečių ir auksine karūna ant galvos. Jo ginklai prieš saulę taip žvilgėjo, kad net akį vėrė.

Žvejas tarė karaliui:

— Mačiau pulką raitelių — gal priešai?

— Ne, — atsakė valdovas. — Tai kaimynas, už kurio rytoj ištekės mano duktė.

Vaikinas išėjo į sodą, vaikščiojo tarp žieduotų kriaušių ir čiulbančių varnėnų ir susitiko karalaite.

Jis prabilo:

— Tu man buvai daili, ir aš nepabūgau jūros sūkurių nė tamsių gelmių. Aš kopiau stačiais šlaitais, palikau tėvus ir brolius ir miškais nešiau tave ant rankų. Aš saugojau tave nuo vilkų ir lokių ir padariau juos jaukius, kad tau tarnautų.

Ji tylėjo ir nieko neatsakė.

Jis vėl tarė:

— Ką man daryti, kad tu kalbėtum? Ar tau parnešti paukštę, giedančią devyniais balsais, ar plaukti už jūrių marių ir ten salose tavo sukniai nukirpti avis, kurios turi šilko vilną?

Ji nieko neatsakė. Jis išgirdo ties miesto vartais trimitus ir grįžo į rūmus. Žvejas nusiminęs sėdėjo pas šaltinį, liūdnas jis vaikščiojo sode ir atsisveikino su medžiais, žydinčiais eilėse, su žirgais, žvengiančiais tvartuose.

Paskui jis iškeliavo ir ėjo per laukus, brido per liūnus. Jo drabužiai sudrisko nuo erškėčių, kojos skaudėjo nuo akmenų. Kielės ir sniegenos lėkė pro jį klausdamos: "Kodėl tu toks nelaimingas?" Girioje lokys į jį žiūrėjo nustebeš, o voverėlė nežinojo ką daryti ir, atsisėdus ant uodegos, išskėtė kojytes.

Jisai nuvyko prie marių kranto ir prarymojo ten visą dieną ir naktį. Rytas buvo audrotas. Vilnys kilo ir šoko kaip supykę žirgai ir baltomis putomis nuaudė pakriaušes.

Žvejas žiūrėjo į verpetus jūroje, ir staiga jam šmėkstelėjo, lyg dugne žvilgėtų auksinė kurpelė. Jis pasilenkė nuo skardžio žemyn, šoko į bangas ir paniro. Jis skendo gilyn ir gilyn, kol iš tos vietos, kur jis įkrito, pakilo kregždė, toji maža paukštė, ir atstačius baltą gūžį prieš vėtrą, lėkė per vandenį ir vėjus. Skrisdama per girią, ji nuskynė eglės spyglį ir nuplasnojus atsitūpė ant kartaitės, ties žvejo tėvų langu.

Ji tupėjo ten ir laukė. Ėjo broliai pro šalį ir jos nepažino. Tėvas pažiūrėjo į paukštę ir nieko nesuprato. Pakilo tada nuo ratelio motina ir išvydo kregždę su spygliu snape. Ir ji gailiai praverko.

Phil Carter

LIFE IS A GAME

The New Year is here!

Celebrations and resolutions! Then, very often, the breaking of resolution. Life, however, isn't as simple as that.

A Chaplain in World War II talked to his men as they took off for combat. They were about to start not a New Year, but a mission. The Chaplain referred to the coming battle as a football contest.

"Buddy, this is your game", he said. "When you get in there, you're quarterback and captain. The north goal is between Heaven and eternal life... that's your goal. The south goal is Hell. The ball is your immortal soul. If you carry it over the right goal, you win... If you don't... you lose for all eternity.

"You know the rules, the Ten Commandments. No dirty playing gets through. The referee is Almighty God Himself, and nothing gets by Him.

"Keep in condition by being faithful to your religion. Don't forget the practice sessions every Sunday in your Base Chapel. Have and use that sure fire play that always works — PRAYER. You've had a lot of previous playing experience — So get out there and play ball for all you're worth. You have only this one game and everything depends on it. You don't know what quarter it is... The game may be in its closing minutes. And one last word, Buddy — There are no ties! Get in there and fight! Good luck and God Bless You".

KALBOS KERTELĖ

DIEVO VARDAS

Lietuviškai — *Dievas*; latviškai — *Dievs*; prūsiskai — *Deivan*; airiškai — *Dia*; angliškai — *God*; arabiškai — *Allah*; armėniškai — *Teuti*; asiriškai — *Eleah*; bretoniškai — *Done*; bulgariškai — *Bog*; čekiškai — *Bog*; daniškai — *Gud*; egiptiškai, sen. — *Teut*; egiptiškai — *Teun*; estiškai — *Jumal*; germaniškai, sen. — *Diet*; graikiškai — *Theos*; gudiškai — *Bog*; hebraiškai — *Eleah*, *Iehovah*; chaldėjiškai — *Eiliah*; indostaniškai — *Rain*; ispaniškai — *Dios*; itališkai — *Dio*; japoniškai — *Gvezer*; keltiškai — *Din*; kiniškai — *Prussa*; lenkiškai — *Bog*, (o tariamas kai *u*); lotyniškai — *Deus*; madagaskariškai — *Alla*; ololiškai — *Deu*; persiškai — *Sire*; peruviškai — *Pučekamae*; portugališkai — *Deos*; prancūziškai — *Dieu*; rusiškai — *Bog*; siriškai — *Alah*; suomiškai — *Jumala*; teutoniškai — *Goth*; totoriškai — *Magatai*; turkiškai — *Alah*; ukrainiškai — *Bog*; vokiškai — *Gott*.

P. M. Laisvys

Nepavykęs Kaimo Apiplėšimas

(Iš Lietuvos partizano atsiminimų)

Tuo metu Lietuvoje vis dar tęsėsi masiniai rusų plėšikavimai, kurie buvo išsiolėte taip smarkiai, kad gyventojai turėjo griebtis įvairiausiu apsisaugojimo priemoniu, kuriu anksčiau niekas nepažinojo. Rusų plėšimai ypač pasireiškė prie didesnių miestų, keliu bei vietu, kur nuolatos stovėjo rusų daliniai ir kur partizanų rankai buvo sunkiau prieinama plėšikaujančius sudrausti. Visi Pakauinės gyventojai buvo isitaise specialius gongus, kuriais alermuodavo prasidėjusi plėšimą, sukeldami iš miego ant kojų artimiausius kaimynus. Tokiu būdu apie vykstantį plėšimą, nakties tylumoje aidint keliolikai gongų, greitai sužinodavo ištisi kaimai. Dažniausiai būdavo taip, kad dėl šio gongų sukkelto triukšmo plėšikai išsigąsdavo ir pasitraukdavo.

Tačiau kartais atsitikdavo ir kitaip. Tokiu būdu keletą kartų nuvyti rusai pagaliau išdrasindavo ir į keliamą triukšmą nebekreipdavo dėmesio. Toks vienas atsitikimas buvęs ir X. X. kaime.

Pačiam vidurnakty žmones pakėlė kaimyno N. N. suskambęs gongas. Į jį atsiliepė visų kaimynų gongai. Tačiau šį kartą plėšikų būta drąsesnių: visam kaime aidį pavojaus garsai jų nebaugino. Greitu laiku iš plėšiamos sodybos pasigirdo gongo vietoj žmonių riksmas, šaukiąs kaimynus gelbėti.

Aštuoni drąsesni vyrai, apsiginklavę lazdomis, branktais ir kitokiais smagiais kirčiui daiktai, išskubėjo niokojamam kaimynui į pagelbą. Pakeliui juos pasitiko vienmarškinė mergaitė — Marcelikė — ir pranešė, kad plėšia trys rusai, kurių vienas ginkluotas automatu. Jai išbėgant, jie išlaužę duris ir kraustę seklyčią.

Gavę šitokias žinias, vyrai pasirinko plėšikus likviduoti išeinančius su grobiu, nes tamsoje lįsti į patalpų vidų, plėšikams esant net automatu ginkluotiems, buvo per daug pavojinga. Nepastebėti priartėję keturiese sulindo į prie pat durų esančius serbentų krūmus, o kiti gi apstojo namo kampus, saugodami langus.

Plėšimas tęsėsi apie porą valandų. Iš vidaus sklido laužomų spintų bei skrynių garsai, kaip paprastai, lydimi rusiškų keiksmazodžių. Pagaliau vienas plėšikas jautėsi jau sotus ir pradėjo raginti eiti, bet kiti du dar vis delisė, šniukštinėdami visus kampus.

Nerimastaujantis, pritrūkęs kantrybės, vienas išėjo pro duris. Čia jį nugriebė kaimynas G. ir paglemžė po savim, keliu prispausdamas prie žemės sprandą, rankomis ieškodamas ginklo. Šis turėjo tik vieną granatą, kuri buvo tuoj atimta. Tačiau taip jį betvarkant, G-kui iš rankų išsprūdo ruso burna, ir jis suskubo subliauti,

šaukdamasis draugų pagalbos. Į jo riksmą priėjo prie durų ir tie du nerangieji, bet pastebėję lauke raitomą draugą, greit pasitraukė atgal ir pro langą išmetė granatą. Jai sproguos, vienas plėšikas išstūmė pro duris jau prikimštą grobio maišą ir pats iššoko iš paskos. Bet savo nelaimėi, pataikė kaip tik ant maišo ir, šiam nelaimingai pasisukus, nugriuvo. Proga išnaudojo kaimynas J., stukteldamas ruskeliui per nugarą ir pasiruošęs pakartoti, jei jo partneris bandytų keltis.

Trečias plėšikas, pamatęs, kad padėtis yra gana rimta, pradėjo pro langą šaudyti iš automato, sužeisdamas K. Tačiau vyrai nenusigando ir neatsisakė nuo trečiojo likvidavimo. Užlindę už lango kampų nekantriai laukė, kol narsusis raudonarmietis išbaigė šovinius. Tada po kelių kirčių anas nuvirto.

Po bausmės, atskaičius atitinkamą kiekį lazdu, ruskelius sumetė į B. rūsi. Po to skubiai nuspręsta pranešti apie įvykį P. "valdžiai".

Pranešimą padaryti buvo įpareigotas apylinkės sekretorius, kuris užsėdęs ant dviračio, per keliolika minučių atsidūrė P. mieste. "Valdžios" pareigūnai didžiai apsidžiaugė, kad bent kartą ir gyventojai pasirodė "sąmoningi", patys likviduodami "banditus", saugodami juos, kad perduotų valdžios įstaigoms. Įvyko tik menka klaida, kilusi iš nevienodo banditų sąvokos supratimo. Komunistai banditais vadino ne tikruosius plėšikus, bet partizanus. Ir šį kartą jie pagalvojo, kad pavyko sugauti ne plėšikus, bet "banditus" — partizanus.

Strimagalviais į mašiną įsivertę, valsčiaus vykdomojo komiteto pirmininkas S. ir NKGB viršininkas su aštuoniais rusais enkagiebiais — išskubėjo į įvykio vietą, trindami rankas, kad nors kartą galės atsigriebti, pačiupdami "banditus" gyvus.

Pasiekę B. kaimą, visi gyvai iššoko iš mašinos. NKGB viršininkas operacijoje dalyvavusiems vyrams išdrožė giriančią kalbą, kviesdamas visus gyventojus pasekti jų pėdomis, o operacijos dalyviams žadėjo ateičiai išduoti ginklus ir leidimus. Po kalbos visi rusai, neišskiriant nė vykdomojo komiteto pirmininko, išsitraukė iš tvoros smagius statinius ir pasiruošė sutikti iš rūsio išleidžiamus "banditus". Šeimininkas atidarė duris, o NKGB viršininkas sarkastiškai prabilo į atdarą angą:

— Lipkite, lipkite, banditėliai, į viršų...

Iš rūsio tamsos kilo nuleista galva pirmasis plėšikas. Arčiausiai prie angos stovėjęs S., užsi-
mojęs basliu, tvojo lėdančiam per nugarą, būdamas šimtu procentų tikras, kad tai partizanas. Šis tik aiktelėjo ir nudardėjo atgal į rūsi.

— Sustot... Po velnių, tai leitenantas Sčipi-

nas... — pažinęs iš balso ir išvaizdos, sušuko NKGB viršininkas.

Visi nutilo, o NKGB viršininkas, peržvelgęs susirinkusius, sumišusiu balsu tęsė:

— Išeiokit, išeiokit, niekas jūsų jau nemuš... drauge leitenante, kelkis ir lipk lauk...

Pro angą vienas po kito lipo purvini ir sukruvinti plėšikai. Jų tarpe pasirodo tikrai raudonarmietis — artileristas Sčipinas. Ki du buvo paprasti kareiviai. Visi priklausė P. stovinčiam artilerijos daliniui. Tokio siurprizo nesitikėjo S., nei enkagiebiai. Sumišusiais žvilgsniais sekė sukruvintus draugus, patys nesiorientuodami, ką toliau daryti. Rusai tik spaudėsi ir siuntė pro sukąstus dantis įvairiausiais adresais "matuškas".

Nejaukiai jautėsi S., vykdomojo komiteto pirmininkas, kuris nuosava ranka negailestingai buvo užtvojęs jau ir taip sukruvintam leitenantui. Jis dabar stovėjo nuleidęs akis, stengdamasis išvengti gyventojų žvilgsnių. Visi kaimiečiai atrodė rimti ir susikaupę, bet jų akyse šokinėjo linksmos pasitenkinimo žiežirbos.

— Ot, nors kartą su jumis tinkamai buvo susidorota: ... Mes jus tinkamai pamokėm... Kiekvieną mūsų pasiskundusį apšaukdavote rau-

donosios armijos šmeižėju. Dabar mes patys be jūsų malonės padarėm teismą ir vežkitės, kaip meitėlius kruvinus — tuos svieto lygintojus... — kalbėte kalbėjo žmonių žvilgsniai, stebį tragikomišką padėtį.

Leitenantas Sčipinas buvo iš tikrųjų ištuštas iš gėdos ir iš pykčio. Jis pradėjo teirautis šeiminką, kuris iš čia esančių daugiausia jį pliekęs, tuo įžeisdamas raudonosios armijos garbę. Tačiau padėtį gelbėjo NKGB viršininkas, įsakydamas visiems skubiai sėstis į mašinas, nusprendęs įvykį numarinti tyliu pasitraukimu. Prie gyventojų prisikabinti negalėjo ir su skaudančia širdimi nusileido.

Šeiminkas norėjo reikalauti atlyginimo už išlaužtas duris ir sugadintus baldus, bet paklausė kaimynų patarimo:

— Džiaukis gyvybę išsaugojęs ryt dienai. Teisybės vistiek nesurasi... Varnas varnui akies vistiek neiškirs...

Tai buvo gyvenimo sukurta tikrovė, su kuria reikėjo skaitytis. Mašinai apleidus kiemą, vyrai skirstėsi, apgailestaudami, kad per mažai dar plėšikus nubaudė. Dabar buvo pavojus, kad kurią naktį vėl kaime neatsirastų Sčipinas su didesnėmis raudonarmiečių pajėgomis ir neatkeršytų visam kaimui.

Bern. Brzdžionis

DAŽNAI

*Dažnai mes ieškom praeities kaip žiedo
Nevystančio ir jauno amžinai,
O ji kaip saulė už kalnų nusėda,
O ji užgęsta kaip tušti sapnai.*

*Dažnai mes ieškom laimės ten, kur supas
Tik jos šešėlis silpnas ir trapus,
Ir nesusypės ištarti vardo lūpos,
O mes be nieko žengiam į kapus.*

*Dažnai mes keikiam dabartį bedalę,
O ji teduota Viešpaties viena,
Ar jos vergai mes būsim, ar karaliai —
Ji mūs gyvybės ir mirties diena.*

*Dažnai mes šaukiam meile, o krūtinė
Pilna paqiežos, keršto ir nuodu,
O ji skaisti, kaip žvaigždė sidabrinė,
Nurieda žaibu nuo dangaus skliautų.*

*Dažnai mes ieškom ateities, kur siaučia
Tiktai bežvaigždė ir juoda naktis,
O ten mūs laukia karas, maras, griaučiai
Ir šypsos kaukolė, pravėrusi dantis.*

*Dažnai mes raudam, žemėj nesuradę
Tokio, kaip Dievas leido jį, žmogaus,
O patys virtom mes į nedorybių medį,
Kurio tulžies vaisius visi ragaus.*

Regiu apkaltą tikrą brolių, o tėvą krentant karžygio mirtim:

"Tik iš negyvo, iš lavono galit gimas sodybas, tėviškę atimt".

Lietuvių Klasikas K. Donelaitis

P. M. Laisvys

Didžiausias lietuvių poetas yra *Kristijonas Donelaitis*, Mažosios Lietuvos kunigas, būrų — lietuvininkų užtarėjas ir pirmutinis mūsų klasikas bei hegzametru rašytos poemos "Metai" autorius.

Jis gyveno 1714 — 1780 metais — Goethės, Schillerio, Herderio ir kitų svetimšalių, kurie brangino mūsų kultūrą, laikais. Mažajai Lietuvai tada buvo juodos dienos, kai lietuviams vokiečių buvo užgintos mokyklos, uždrausta lietuviškai melstis ir lietuvaite pasirinktinai tekėti.

Kalbotyrių ir literatūros istorininkų pasaulyje Donelaičio "Metai" žydi kaip gėlė darželyje. Mums lietuviams "Metai" tas, kas graikams Homero "Iliada" ir "Odiseja", romėnams Vergilijaus "Enėjidė", suomiams Lenroto "Kalevala", portugalams Camoenso "Luziada", prancūzams "Rolando giesmė", vokiečiams "Nibelungai" ar Klopštoko "Mesijada", anglams Miltono "Prarastasis Rojus", italams Dantės "Dieviškoji Komedija", ispanams Cervanteso "Don Kichotas", skandinavams "Edda", latviams brolių Kaudzyčių romanai "Matininkų laikai" ar rusams Gogolio "Mirusiujų Sielų" romanai.

Štai gražus atbundančio pavasario vaizdas Kr. Donelaičio "Metuose":

Jau saulelė vėl atkopardama budino svieta
Ir, žiemos šaltos triūsus pargriaudama, juokės;
Šalčių pramonės su ledais sugaišti pagavo
Ir putodams sniegs visur į nieką pavirto;
Tuo laukus orai drungni gaivindami glostė
Ir žoleles visokias iš numirusių šaukė;
Krūmai su šilais visais išsibudino keltis,
O laukų kalnai su kloniais pametė skrandas;
Vislab, ka rudens biaurybėj numirė verkdams,
Vislab, kas ežere gyvendams peržiemavojo
Ar po savo keru per žiemą buvo miegojęs, —
Vislab tuo pulkais išlindo vasarą sveikint.

Donelaitis byloja Pričkaus žodžiais į būrus lietuvius:

Sveiks, svieteli, margs, šventes pavasario šventės;
Sveiks ir tu, žmogau, sulaukęs vasarą mielą;
Sveiks kvietkelėmis pasidžiaugęs, sveiks prisiuostęs;
Sveiks, Dieve, duok sulaukt dar daug pavasario švenčių
Irgi, sulaukęs jas, vis sveiks ir drūts pasilinksmink!
Taip, Dieve, duok kožnam, kurs mūsų Lietuvą garbin
Ir, lietuviškai kalbėdamas, baudžiavą seka, —
Tam, Dieve, duok sulaukt kasmets pavasarį sveiką,
Ogi, pabaigus tą, po tam ir vasarą linksmą!

Donelaitiškas rudens vaizdas:

Ant, saulelė vėl nuo mūs atstodama ritas
Irgi, palikusi mus, greita vakarop nusileidžia.

Vei, kasdien daugiau ji mums savo spindulį slepia,
O šešėliai vis ilgyn — kasdien išsitiesia.
Vėjai su sparnais pamaži jau pradeda mūdrait
Ir, šilimos atstankas išbaidydami, šlamščia.
Todėl ir orų drungums atvėsti pagavo
Irgi senystę jau graudena kailinius imtis.
Bobą su diedu blogu pas kakalį siunčia,
O kitus atšilt į stubą ragina lįsti
Ir valgius drungnus bei viralą valgyt.

Karčios kasdieninės tiesos griežtų žodžių posmas:

Kad pilvots koks ponpalaikis taip prasikeikia,
Tai jau ne dyvai, nes velniui jis pasidavęs,
Poterių gėdis ir, dangaus paminėdamas, juokias
Ir, kaip mūsų glūpi galvijai, stipt užsigėdęs,
Kiaulėms ant garbės vis kiauliškai niekinėja.
Bet kad būrpalaikis koksai, vos pasukas ēsdams
Ir, kaip nulups, pusgyvis vargu rėplinėdamas,
Su velniais kasdien savo darbą nutveria kožną,
Tai baisybė, kad jau ir plaukai pasišiausia, —
O tiktai, kaip žinom, taip kasdien pasidaro.

Prieš nulietuvėjimą ir pradėjimą kas svetima garbint Donelaitis šitaip dejuoja:

Ak, kur dingot, jūs, barzdotos mūsų gadynės,
Kaip lietuvininkės dar vokiškai nesirėdė
Ir dar vokiškus žodžius išstart negalėjo!

Ak, kur dingot jūs, lietuviškos gadynės, —
Kaip dar Prūsai vokiškai kalbėt nemokėjo
Ir nei kurpių, nei sopagų dar nepažino,
Bet vyžas, kaip būrams reik, nešiodami gyrės!..

Daug tarp mūsų yra, kurie, durnai prisiriję,
Vokiškas dainas dainuot ir keikt pasipratin
Ir, kaip vokiečiai, kasdien į karčiamą bėga.

Čia davėme keletą ilgesnių ištraukų, kad skaitytojas pamatytų, kaip Donelaitis rašo ir kaip jisai galvoja.

Savo stiliumi, kalbos ryškumu, paveikslų vaizdingumu, gamtos ir žmonių meilės gaivumu, stipriu epiškumu ir sutapimu su savo žeme ir anų dienų būtimi Donelaitis pakyla į aukščiausią lietuvių literatūros viršūnę, sykiu prilygdamas ir kitų tautų didiesiems poetams. Jo "Metų" gražumas lietuviui niekad nesiliaus žavėjęs.

●
Aukas, kurias Jus duodate BALF-ui atskaitomos nuo pajamų mokesčių. Tat Naujųjų Metų proga paaukok tremtiniams.

Aukas siųskite:

*United Lithuanian Relief Fund of America, Inc.
105 Grand Street, Brooklyn 11, N. Y.*

Officialus Skyrus

YOUR PRESIDENT REPORTS

The 36th National Convention of the Knights of Lithuania is past and its decisions, and impressions have continued onward.

The Supreme Council officers have shown unusual interest and activity these past four months. There have been held four board meetings in four different states, namely, Newark, New Jersey, Chicago, Illinois, Detroit, Michigan and New York City. Next meeting is being planned for in Cleveland, Ohio.

The first project was the adoption of this year's 6-point program, and here it is:

1. Campaign to increase membership.
2. Stimulate Lithuanian activity and the use of the Lithuanian language (see Rev. Stan. Raila's 9-point Lithuanian program in this issue).
3. Invite the new immigrants (former D. P's) into our councils and provide activity for them.
4. Instill universal practise of Ritual and regular presentation of degrees.
5. Improve the financial standing of our organization by strict economy practise and promotion of a financial drive for funds.
6. Inaugurate the members' Insurance Plan (voted upon at the last convention).

We welcomed Knights of Lithuania, Council 134, Cincinnati, Ohio, into our fold, which was recently formed through the effort of Frank Gudelis, treasurer of the Supreme Council and president of the Ohio-Michigan District.

ILLINOIS-INDIANA DISTRICT

(formerly known as Chicago District)

Due credit is given to K. Zaromskis, A. Shukis, John Stoskus, A. Lubert, Jerry Jesulaitis, and in a lesser degree, six or eight others, for the revival of Council 55, Indiana Harbor, Indiana, and Council 13, Town of Lake Chicago, Illinois. Both of these councils have come back with substantial membership and should be stronger than ever before.

PROSPECTUS

Amsterdam, New York and Grand Rapids, Michigan, may be welcomed back into the Knights of Lithuania ranks this year.

Al Wesey, vice president of the Supreme Council, has been working diligently in the financial drive, and besides being president of the New York-New Jersey District, is doing his utmost in attempting to revive at least three

eastern councils in the New Year. In this work, his personal aides are Anne Klem of Kearny, New Jersey and Helen Pinkin, trustee of the Supreme Council.

John P. Contons would ordinarily be considered as Junior vice president, but his project turned out to be a colossal success when Joseph Lola, Frank Razvadauskas, Larry Svelnis and Anthony J. Young turned in a fine performance in the Vyčių Tėvo Norkūno 80th anniversary dinner at Boston, Massachusetts, on December 4th.

The New York — New Jersey District officers together with special council active members were invited to meet with the Supreme Council officers on November 5th at Hotel New Yorker, New York City. The response was tremendous and overtaxed the facilities. (Secretary Sylvia Raczkus Suite). So little business was transacted, and everyone moved to Maspeth, New York (110) dance where things were much more pleasant.

Rochester, New York (90) under the leadership of B. Krasauskas, promises to double its membership standing, which commences the first of the year. In this respect, Bertha Ciocys, Membership chairman, urges each and every council to start membership drives beginning with the New Year. She has also outlined a practical plan and ways and means in which to gain new members. This procedure, the Supreme Council officers have approved wholeheartedly, and in turn asks all councils to act accordingly.

Official membership standing this year, as in the past, is based on a fiscal year standing, and continues from August 1st to July 31st. Remember, that getting old members to pay their dues currently is even more important than getting new ones, since they are credited in the membership standing.

At your next meeting, ask your council members "What arrangements are being made in commemorating Lithuania's Independence Day, February 16?"

J. L. Jatis

Mielas Tautietei, paaukok vargstantiems tremtiniam. Aukokime visi nors po vieną dolerį. Kiekvienas atlikime mūsų gailęstingumo ir artimo meilės pareigą.

Auką siusk:

*United Lithuanian Relief Fund of America, Inc.
105 Grand Street, Brooklyn 11, N. Y.*

Linkime Laimingų Naujų Metų Vyčiams ir Vyties Skaitytojams.

Liet. Vyčių Centro Valdyba ir Redakcija.

THE PRACTICAL K. of L.

Because we are a young peoples organization, we must concern ourselves with the thought of bettering our activity and improving our organization so it will attract new members and allow our elders and all people in general to look upon our organization with pride.

Our heritage is outstanding; Lithuania's record and achievement in Europe has been enviable. It is today, as in the past that our organization must strive with unlimited ability and untiring effort to help salvage it from Russian suppression. Today we must better our organization and draw into it the living witnesses who are familiar with the great Lithuanian nation and who will help us Lithuanianize our organization a little more than we have been in the past.

What does our organization offer *you*? It has high ideals and a glorious background, but it only offers *you* what you make it and what *you* develop it into. Sit back and relax while others work and you will hinder its progress as well as smear its good record. Rather, take up a burden of responsibility and let's go places. Let's work for "God and Country", let's fight the challenge of communism, let's undertake new tasks in aiding to revive Lithuania's Independence, let's aid our newly arrived Lithuanian brothers and sisters to establish themselves in America as well as ask them to join our organization. Our parish, too, will appreciate our young ambitious activity. God is watching over us and wants us to help, so let's jump at the opportunity and not wait to be asked. Let our foresight and open mind be our guide.

Socially, too, we have much to offer — rather again what we offer ourselves. As we burden ourselves with a job we must also find time to relax within our organization. Our social committee plans for this and makes us take time out to enjoy these moments of relaxation. The suc-

cessful man knows not only to work hard and succeed, but also how to relax.

As we grow older we become aware of a financial responsibility. We govern our life, our home and our organization by a profit and loss system. Income must be derived from various sources. Perpetual expenses must be met — they will come weekly, monthly, or annually.

So it is with our organization. We have a treasury that must be kept in good standing with assets in reserve for any future donations and expenditures. We must derive our income from activities that you must discuss at your meetings. This might be through dues, club socials, dances, or profits from cultural exhibits. The income should always exceed the expenses and your expenses will include such items as parish donations, a good Center donation, socials for members, club room expenses, or many others.

Let us gear ourselves to fit into this activity. Let's divide our membership into the category that fits each active member best. Our active members must plan the activities and lead our organization. They will prepare our programs and present them to the members. Then the members must take action and further the pattern of these activities. The other members will follow.

In conclusion let us say our organization will succeed and become outstanding because of *our* ability to work for it. Our grand motto of "God and Country" warrants it. Our respectful parents' country, Lithuania, needs urgent help that we can give it through the untiring efforts of the Lithuanian Affairs Committee. Our financial standing — being in the black, will help us prepare for any financial emergency, and our social committee must keep our members in good spirits at all times. You make your organization what you want it to be, but do a little work yourself.

Al Wesley, Vice President

Nebūsi tikras Vytis, jei prie savo kuopos neprirašysi draugų, su kuriais nuolatos draugauji.

KNIGHTS OF LITHUANIA HONOR FOUNDER, M. A. NORKUNAS

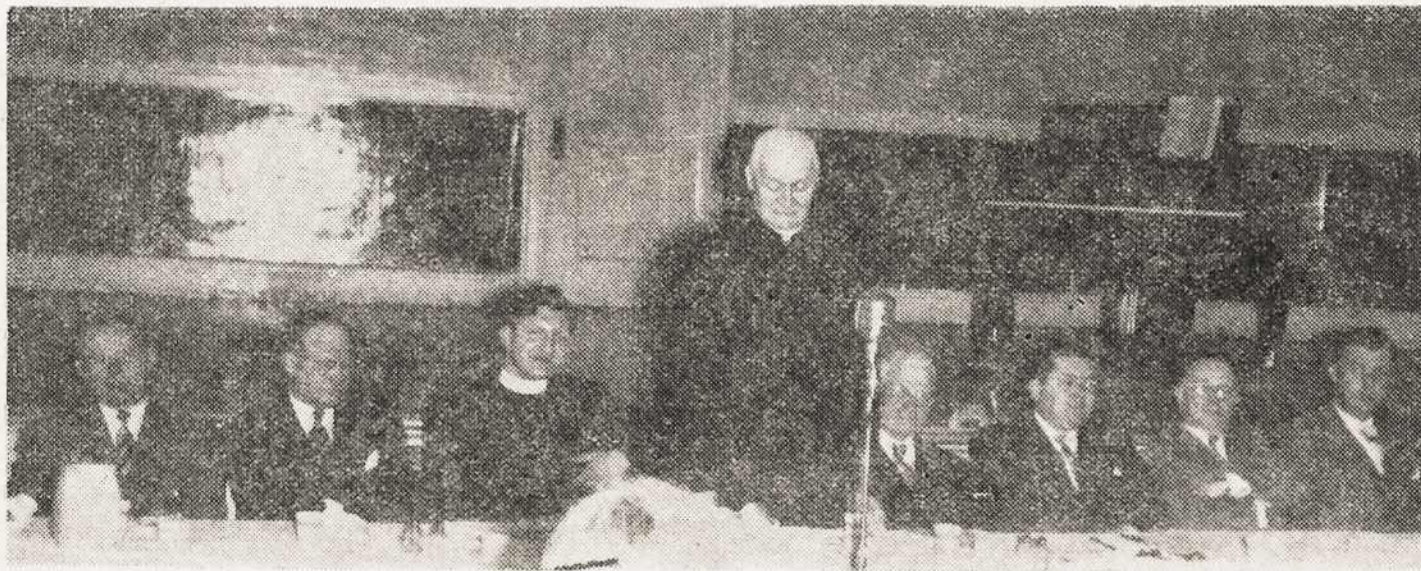

Photo by E. Rudis

SECTION OF THE HEAD TABLE — The 80th birthday anniversary of M. A. Norkunas was observed with a banquet on December 4, 1949, in the Municipal Hall, South Boston, Massachusetts. Standing at the microphone is Rt. Rev. Msgr. K. Urbonavičius, honorary member and guest speaker; left to right: Dr. J. Leimonas, president of Pavasarininkai; Lithuanian Consul A. O. Shallna; Rev. John C. Jutkevičius, national spiritual director; guest of honor M. A. Norku-

nas; Frank Razvadauskas, toastmaster; Anthony F. Knežys, editor of "Darbininkas"; Bronius Kudirka, president of the New England district. (Other guests at the head table were: Rev. M. Stepaitis, O.F.M., Rep. S. G. Wondolowski, Rev. A. Kaspar, Rev. A. A. Jurgelaitis, O.P., Capt. Wm. V. Shimkus, Rev. Albert Kontautas, Rev. Simon V. Saulenas, A. J. Young, chmn. Ritual com. and Joseph A. Lola, former pres. of N. E. district.)

Vyčiai Pagerbė Savo Tėvą

So. Bostono vyčių kuopai teko garbė surengti iškilmingą Lietuvos Vyčių organizacijos įsteigėjo Mykolo A. Norkūno pagerbimą.

Bankiete, kuris įvyko gruodžio 4 d. Municipal Building salėje, dalyvavo apie 200 viešnių ir svečių iš Naujosios Anglijos ir tolimesnių valstijų lietuvių kolonijų.

Bankietas prasidėjo, salėn įėjus M. A. Norkūnui, lydimum prelado Dr. K. Urbonavičiaus, Dr. Leimono ir kitų. Jo pasirodymą dalyviai pagerbė atsistojimu. Prieš pradėdant puotą, prel. Dr. K. Urbonavičius sukalbėjo maldele.

Puotai įpusėjus, Juozas Lola, bankieto rengimo komiteto pirmininkas, tarė trumpą žodį.

Jis programos vedėjo pareigas perdavė Pranui Razvadauskui.

Paminėjęs, kad jubiliatą sveikina laiškais, telegramomis ir delegacijomis visos vyčių apskritys ir daugelis kuopų, programos vedėjas pakvietė tarti žodį New Yorko ir New Jersey apskrities dvasios vadą kun. Kasparą.

Sekė Chicagos vyčių atstovės Augustės Gudaitės sveikinimo žodis. Naujosios Anglijos apskrities vardu sveikino Bronius Kudirka.

Prelatas Dr. K. Urbonavičius prisiminė Vyčių organizacijos užuomazgos laikus, 1913 m. suorganizuotą jaunimo ratelį Lewistone, Me., poetą kunigą Gustaitį, kuris parašė Vyčių himną, muziką Al. Aleksį, kuris davė himnui muziką, ir pirmąjį Vyčių seimą Brocktone, Mass. Prelatas ragino vyčius, palaikyti lietuvių kalbą ir lietuviybę.

Konsulas A. O. Shallna prisiminė tuos laikus, kada buvo pradėta organizuoti vyčiai, kai jis buvo moksleivis Pensylvanijoje. Tada lietuviškasis jaunimas buvo neorganizuotas ir neturėjo savo žurnalo: "Dabar jūs turite "Vyties" žurnalą, kuriame jūs lietuvių ir anglų kalbomis aprašote savo organizacinį gyvenimą, įvairius parengimus, kultūrinį veikimą".

Sveikinimų pertraukose gražiai pasirodė vytės ir vyčiai muzikai. Smuikininkė Alicė Plevokaitė, akompanuojant pianistei Lilijai Romanskaitėi, išpildė du muzikos kūrinius smuiku. Akvilė Siaurytė padainavo dvi dainas. Akordionistas Gilbertas Gailius stebino visus virtuozišku akordiono valdymu.

Jubiliato Mykolo A. Norkūno trys dukros ir žentas su vaikučiais pagerbti, juos pristatant bankieto dalyviams.

Ateitininkų vardu sveikino Stasys Lušys. Jis pareiškė: "Lietuvių tautoj yra dvi seserys: viena sesuo gimusi čia, Amerikoje, — vyčiai, kita sesuo gimusi Lietuvoje — ateitininkai. Abi tos seserys turi gražų amžių — 40 metų. Vienos tos sesers vardu sveikinu kitą seserį. Nepriklausomoji Lietuva didžiavosi ir džiaugėsi abiejų tų seserų veikla". Atkreipęs dėmesį į žudomą lietuvių tautą ir persekiojamą Katalikų Bažnyčią Lietuvoje, jis kvietė gelbėti Lietuvą, paduodant vieni kitiems rankas.

Reprezentantas Mr. Wondolowski iš Worcesterio kalbėjo anglų kalba, labai draugiškai sveikindamas jubiliatą ir vyčius. O kai baigęs kalbą

užtraukė maloni tenoru lietuvišką dainą "Tamsioj naktelėj", gražiai lietuviškus žodžius išdainuodamas, — salėje ilgai aidėjo plojimai.

Lietuvos Vyčių organizacijos garbės narys Antanas F. Kneišys tarp kitko pasakė: "Jeigu mes turime Šimutį, prof. Pakštą ir kitus žymius vyrus, tai juos davė vyčiai. Šiandien Amerikoje gimęs jaunimas, jeigu jis ir silpnai kalba lietuviškai, su pasididžiavimu sako: "Aš lietuvis!"

Kun. M. Stepaitis sveikino jubiliatą vienuolių pranciškonų vardu.

Toliau advokatas A. Young paskaitė daugybę sveikinimų laiškais ir telegramomis. Jubiliatą Norkūną sveikino iš Chicagos Lietuvos Vyčių organizacijos centro pirmininkas J. Juozaitis, muzikas Al. Aleksis, Matas Zujus, Kazys Viesula, kun. J. Vaitekūnas, Edv. Tomasonis, Pr. Gudelis (iš Dayton, Ohio), eilė vyčių kuopų ir kiti.

Pavasarininkų vardu sveikino Dr. Leimonas. Atkreipęs dėmesį į Lietuvos tragediją, į lietuvių tautos ir pavasarininkų išblaškymą, jis pareiškė tikėjimą į žmogaus ir tautos amžinumą: "Kaip žmogus amžinas, taip yra amžina tauta. Aš tikiu, kad ir jūs, Vyčiai, savo veikla prisidėsite, kad lietuvių tauta bus amžina." Jubiliatą Norkūną jis pavaizdavo kaip gražiausią idėjinį pavyzdį: "Geras, uolus katalikas, geras lietuvis, visada pasiliks geras Amerikos pilietis... Gyvuok Norkūne, gyvuok, gražioji Vyčių organizacija!"

Vyčių Centro dvasios vadas kun. Jonas Jutkevičius pabrėžė: "Esame susirinkę pagerbti jubilato Norkūno. Galiu sakyti, jisai pasižymi keliomis geromis ypatybėmis. Jis yra vytiškas idealas. Jis davė gerą pavyzdį, kaip reikia vytiškai daryti." Kartu jis pasveikino jubiliatą ir savo klebono kun. K. Vasio, Kunigų Vienybės pirminko, vardu.

Paskutinis kalbėjo jubilatas Mykolas A. Norkūnas. Jis padėkojo visiems už nuoširdžius sveikinimus bei linkėjimus, už dovanas ir už tokio gražaus bankieto surengimą. Savo vyčius kvietė būti tvirtesniais už granitą.

Prel. Dr. K. Urbonavičiui sukalbėjus maldą, bankieto viešnios ir svečiai skirstėsi namo, o vyčiai ir vyčiai buvo pakviesti susirinkti savo sveitainėje.

Ed. Karnėnas.

VYČIŲ PINIGINIS VAJUS

Kadangi Vyčių 36tas seimas nutarė šiais metais pravesti piniginių vajų ir prašė visas kuopas prisidėti pinigine auka dėl Centro naudos, Vice Pirmininkas Al Wesley, kuris veda šį vajų, prašo visus vyčius, kuopas ir veikėjus prisidėti su aukomis nuo savęs arba nuo kuopų, vykdant šį vajų. Iki šiol norim pranešti katrie asmenys ir kuopos nuo rugpiūčio 1, 1949 iki šiol paaukavo:

Kuopų aukos:

Waterbury, Conn. (7) \$150.00
Cleveland, Ohio (25) 20.00

Photo by Anne Staboris

AFTER MASS AT ST. PETER'S LITHUANIAN CHURCH, South Boston, Mass., December 4, 1949, the above K. of L. guests, with M. A. Norkunas, his daughter and two grandchildren, are Vincent Zakarevich (front), left to right: Josephine Rusas, Frank Vaskas, Mrs. Miller, Helen Pinkin, Rev. A. Kaspar, Larry Svelnis, Josephine Adams, Anne Klem and Z. Horbacz.

Brooklyn, New York (41)	50.00
Pittsburgh, Pa. (62)	10.00
Chicago, Ill. (112)	100.00
Detroit, Mich. (102)	50.00

Viso \$380.00

Asmeniškų aukų:

Kunigas M. Kemezis, Jersey City, N. J.	\$10.00
Adv. Juozas Grish, Chicago, Ill.	10.00
Adv. Konnie Savickas, Chicago, Ill.	10.00
Garbės Narys K. Zaromskis, Chicago, Ill.	10.00
Mrs. Helen Motekaitis, Cicero, Ill.	10.00
Kun. V. Karalevičius, Bayonne, N. J.	6.50
Kun. J. J. Valantiejus, Waterbury, Conn.	5.00
Garb. Narys L. Šimutis, Chicago, Ill.	5.00
Don Varnas Amer. Legion Post,	5.00
Miss Jessie Carp, Westville, Ill.	5.00
Jonas Stasilionis, Kearny, New Jersey	2.00

Viso \$78.00

LIFE IN THESE UNITED STATES

One of the first of the 1200 displaced Europeans to get through customs when the transport GENERAL HERSEY docked was a Lithuanian lad. He spotted a soft-drink machine, tried a bottle, then put in more nickels and went back aboard the ship with as many bottles as he could carry. He made four such trips, selling the drinks for twice what they cost him. And when a friend arrived to meet him, he proudly displayed \$1.60 profit for his first hour in the United States.

A customs officers who had been watching grinned broadly and remarked, "Still the land of opportunity."

Reader's Digest

A. Tyruolis

IŠ TREMTINIO SONETŲ

I.

Tylaus saulėleidžio metu svajoju

Tave, tau vienumoj toli palikus.

Užburtas grožio vaizdas man po kojų

Ir mano atminimai — sunkūs, nykūs.

Gal būt, dar esant man tenai, ne kartą

Viliojo mus slaptingos toliu šalys:

Svajojom kalnus, — ką širdin pratartų

Ten glūdį paslaptingos amžių galios.

Dabar tu man šalis paslaptingoji,

Kur slypi didžiavertis grožio burtas:

Tave dienoj menu, naktyj sapnuoju.

Rankas šešėliai Alpėse ištiesia,

Kur nors nuskesta jūron didis turtas,

O šiaurėje regiu tave taip šviesią.

II.

Aukščiausiosios lemties slaptos taryboj

Seniai jau nuspręsta, kaip turi būti —

Ar lemta man išvyst namų sodybą,

Ar sukuringuose verpetuos žūti.

Besotis laikas ryja mūsų amžių

Ir trupina taip plytą jis po plytos.

Ką čia atsinešiau, jįsai paglemžia,

Kad mano menką turtą tik prarytų.

Jei grįžčiau, kaip turėsiu pasirodyt,

Jei amžius bus jau pralaimėtas?

Ir kam čionai palikčiau savo žodį?

Uoliai paslėpusi likimo raktą,

Vėl pasiėmus žodį iškalbėtą,

Taip nežinia kankina dieną naktį.

III.

Pavasaris ateina — ir atgimsti:

Pražysti žiedu tos ar tos gėlės tu;

Bet vasara subręsta — ir nurimsti,

Širdies svajonės degusios išblęsta.

Žērėk, širdie, skaidria ugnim žaibuoki,

Jau patį vasarvidį subrandinus.

Išblėsi tu, lemtis tau tars: Sustoki!

Tave primins vien rudenio lapynas . .

Ak, jau ne tas pavasaris sugriš tau,

Pirma išūžus rūščiai audrai, pūgai.

Ir vyšnios nebe tos, žinia, pražys tau.

Ir blės pavasariai visi iš lėto,

Parimsi tu lyg ko šiurpaus pabūgus,

Kol mirsi žiemą, vien ledais nusėtą.

APŽVALGA

GOETHĖS JUBILIEJUS

Pernai suėjo 200 metų nuo Goethės gimimo.

Goethe (1749 — 1832) yra pati didžioji žvaigždė vokiečių literatūroje. Kas anglams yra Shakespeare arba italams Dante, tas vokiečių tautai yra Goethe. Betgi jis sykiu yra ir universalus genijus kūrėjas, toli prašokęs savo tautos ribas. Jis tinka visiems. Ypač tai pasakytina apie pagrindinį jo veikalą — „Faustą“, kuris savo idėjų ir išgyvenimų gilumu yra tarp didžiausiųjų kūrinių pasaulio literatūroje.

Šios sukakties proga malonu atsiminti, kad

NEWLYWEDS—Mr. and Mrs. A. J. Grudzinskas, after their marriage in St. Casimir's Church, Worcester, Massachusetts, October 15, 1949. The bride, former Eve M. Jurgelionis, has been an active member of Council 26, Worcester, for a number of years and has held office in the New England District, Knights of Lithuania, as assistant secretary, and secretary of the local council for five years, active in dramatics, member of the social and clubroom committees and parish choir. Mr. Grudzinskas is also member of Council 26. We wish both members a long and happy life.

Goethe domėjosi ir lietuvių tauta, ypač jos liaudies dainomis. Viena tų dainų („Aš atsisakiau savo močiutei“) jį taip sužavėjo, kad jis ją ištiesai panaudojo savo veikale „Žvejė“.

RICHARD STRAUSS

Pernai muzikos pasaulis neteko vieno iš didžiųjų savo vyrų — kompozitoriaus Richardo Strausso. Jis mirė sulaukęs žilos senatvės, 85 metų amžiaus. Buvo gimęs 1864 metais.

Richardas Straussas iškilo kaip modernistinės muzikos šalininkas, ir daug kas jį laikė Wagnerio tradicijos tęsėju. Tačiau savo kūrinuose jis reiškiasi savitas ir stiprus. Pirmiausia jįsai ėmė garsėti savo toninėmis poemomis, kaip „Till Eulenspiegel“, „Don Juan“, „Ein Heldenleben“, „Don Kichotas“ ir t.t. Tos „poemos“ yra geriausi jo kūriniai, originalūs, labai spalvingi ir visados įdomūs.

Populiarūs yra dvi jo operos — „Rosenkavalier“ ir „Salomėja“. Pirmoji yra lengvesnio pobūdžio, antroji gi — tragiška ir audringa. Peritame sezone šis veikalas, gavęs gerą dainininkę, buvo tikra sensacija Metropolitan Operoje.

Chicago, Ill. (13)

Our council, after several years of inactivity, was revived November 1st, 1949, through the efforts of our national president, Mr. J. L. Jatis, Rev. A. Zakarauskas, and other interested members in the community.

Officers elected were: Father Anthony Zakarauskas, spiritual advisor; John Jesulaitis, president; Alfonso Zemaitis and Mrs. Sally Jesulaitis-Junčius, vice presidents; Eleonore Laurin, recording secretary; Jean Tervainis, financial secretary; Albina Zemaitis, corresponding secretary; and Frances Petrauskas, treasurer.

Judging from the enthusiasm displayed at our first meeting at which twenty-one members joined the K. of L. organization, Council 13 will be looking ahead to a bright New Year!

Albina Zemaitis, Cor. Sec'y.

Los Angeles, Calif. (133)

Our council held its pre-annual meeting on November 8 in the parish hall with practically all of the members being present. The meeting was opened with a prayer by Mr. Joseph Peters, president.

Halloween Dance Committee Chairman, Jake Marback, reported on the results of the dance. The president thanked Mr. Marback and his committee for the splendid cooperation shown in working as a team for this affair. The proceeds realized are gratifying and will make a good showing on the parish's books towards the new church. Mr. Marback also reported that he has engaged North Star Auditorium for our spring dance which is to be held on April 22, 1950. The council expressed its appreciation to Jake and his committee for their untiring effort.

The council thanked Mr. and Mrs. Jakutis, parents of our new member, Michael Jakutis, for inviting the council to meet at their home in Glendale in October, and for their warm reception. Among those present were Paul Kasankus and George Gaikauskas, who joined our council recently.

Our council meetings are most interesting and we urge that many more young boys and girls join this worthy organization.

An appeal from the Supreme Council to sponsor one affair for the benefit of the Center was discussed at great length. Inasmuch as the council would like to contribute its share, nevertheless it does not find it feasible at this time to expend any funds from its treasury, but will make an effort to sponsor an affair in the future.

A letter from Dorothy Miller, Supreme Financial Secretary, was read in regards to council membership. Council 133 is happy to learn that Dorothy Miller is wholeheartedly interested in our organization's membership matters and her suggestions will be followed out.

Miss Agnes Naginis, member, and Mr. Charles Winters were married at High Mass in St. Casimir's Church on November 13. Many members attended the wedding reception. We wish both bride and groom much happiness in their wedded life.

Father Kusinskas, pastor of St. Casimir's Church, addressed the members and among other things announced that the youngsters of displaced persons families are being invited to join the junior K. of L. group. The council pledged its cooperation in this venture and Mr. Peters was designated to act as coordinator.

Newly-elected officers for the year 1950 are: Peter Barkauskas, president; Jake Marback, vice president; Stella Birbal, secretary; Helen Varkalis, financial sec'y-treasurer; Mike Jakutis and Paul Kasankus, correspondents; and Frank Gilbert and George Gaikauskas, sgts.-at-arms. **Standing Committees:** Edward Bartkus, chairman, Jean Marback, Joseph Petrauskas, Mary Birbal, Lucille Gilbert and Helen Varkalis.

The meeting was a very enthusiastic one. Several officers were "written in" as was the case of Stella Birbal who had decline to "run". Her past performance and loyalty to the council is appreciated and therefore she was unanimously elected to carry on the duties of a secretary for another year.

At the December dinner meeting the new officers were installed and all pledged to carry out their respective duties and help increase K. of L. activity in the New Year.

Correspondent

Detroit, Mich. (102)

At our December meeting, Ray Petcavige, presided during our elections of officers, and the results are as follows:

Frank Peterson, president; Bob Boris, vice president; Aldona Nau-sedas, rec. secretary; Theresa Bender, cor. secretary; Ben Ambrose, treasurer; Joe Bender, sgt.-at-arms; Anthony Brinza and Anthony Bakanoski, trustees.

Better Late than Never!

We proudly announce that five months ago, Millie and Ed Slavin became the parents of a baby girl, Susanne Marie. A more recent arrival is little Charles Vincent Bender, whose doting parents are Chuck and Betty Bender.

Member Entertained

For our social in November, a K. of L. house party was given at the home of Edward and Aldona Nau-sedas. Dancing, refreshments and entertainment by Louise Simonis were feature attractions of the evening. After checking behind all doors and searching under the tables and chairs we arrived at the conclusion that Anna Mae Uznis, Jody Lenkaitis and Mary Plunkett were not at the party. Further investigation revealed that the gals had taken off to attend the Chicago District Convention, where they were royally entertained by Tony Lubert and Johnny Stoska, of that fair city.

High Score Bowlers

Vera Stankunas now reigns as queen of the girl bowlers, having rolled a 196 game. High man is Joe Guerriero, who has a 246 game to his credit. We haven't been able to decide whether L. Simonis should be awarded the title of Jester, or Joe Andrews, who keeps urging her to put a little more wiggle on her ball. With all the yellow accessories he wears, he doesn't need a ball to make the pins fall down!

Rehearsals are in progress for our annual Variety Show, which will be presented on Feb. 12, this year.

Donna

A NEW YEAR RESOLUTION
Be sure your council goes on our Honor Roll list by donating a sum to the Center! Thank you.

Cleveland, Ohio (25)

Susirinkimas

Gruodžio 13 d., Liet. Svet., Liet. Vyčių 25ta kp. laikė savo priešmetinį susirinkimą, kurį tvarkingai vedė J. Baltrus, kuopos pirmininkas. Nutarimus skaitė ir užrašinėjo M. Trainauskaitė.

Komisija, Ed. Konsaitis ir A. Aranskienė, raportavo iš paskiausiai įvykusių šokių, kad negalėsianti išduoti pilnos atskaitos, nes nariai nesugražino įžangos bilietėlių. Vienok komisija pažymėjo, jog kuopai pelno liks arti šimtinės.

P-lės švč. N. Pagalbos parap. bazaro komisija, kuri darbuosiu kuopos vardu bazare irgi padarė gražų pranešimą, būtent, kad Vyčių pastangomis liko padaryta parap. gražaus pelno.

Vaidybos komisija raportavo, kad veikalas "Sąžinė" yra mokomasi, tik vis dar jis neina, kaip turėtų eiti.

L. Taris, kuri seka kitataučių spaudą, kurioje būna parašyta žinelių apie lietuvius ir Lietuvą palankiai ir priešingai, tai ši jaunuolė drąsiai kovoja su blogų žinelių rašėjais, duodama paaiškinimus ir papeikimus, o už gražus ir palankius atsipimus link lietuvių, pasiunčia jiems padėką ir komplimentus. Lilija yra čia gimusi ir augusi, bet už Lietuvą ir lietuvius ji drąsiai pasisako. Bravo Lilija!

Bowling komisija pranešė, kad vyčių tymai konkuruoja su kitais tymais gana gyvai ir didžiumoje kitus supliekia.

Po raportų sekė naujos valdybos perrinkimas ir įvairių komisijų 1950 m. Sekantieji nariai-narės pateko į valdybą: dvasios vadas — kun. J. Angelaitis, pirm. — Anelė Aranskienė, vice pirm. — J. Baltrus, nut. rašt. — p-lė Šukaitė ir K. Brazis, fin. rašt. p-lė Sušinskaitė (Susin) ir p-lė Vaškaitė, išd. A. Kumigiškis, išd. glob. J. Brazis ir L. Albertas, tvarkdariai — J. Sadauskas ir V. Smitas.

Vaidybos komisija susideda iš šių narių: A. Buknio, M. Trainauskaitės, p-lės M. Samsonaitės, F. Vidugirienės ir Sadausko. Atstovai į L. Kul. Darželio Sąjungą: A. Aranskienė ir M. Trainauskaitė. Korespondentai: J. Sušinskaitė, L. Taris ir J. Sadauskas. Veikiančioji komisija: M. Samsonaitė, J. Sušinskaitė, J. Kunsaitis, E. Vaškaitė ir J. Brazis.

Buvo skaitytas nuo Prano Gudelio, L. Vyčių Org. Centro vald. išd., laiškas, kuris narių liko priimtas.

Susirinkimui pasibaigus, buvo užkandžiai ir draugiški pasikalbėjimai, kaip po kiekvieno susirinkimo. Na, o vėliau visi nariai skirstėsi namų link, visi pakilusiam upe.

Gruodžio 18 d., Lietuvių Svetainėje, Liet. Vyčių 25ta kuopa buvo surengusi prieškalėdinį vakarėlį, kuriam dalyvavo ne tik skaitlingas skaičius narių bet ir pašalinių žmonių, o ypatingai apšėčiai buvo mažų vaikų. Būsimieji vyčiukai, tur būt, ži-

nojo, kad "Kalėdų Diedukas" jiems suteiks dovaneles. "Kalėdų Dieduką" nudavė Marijona Sušinskienė (Susin) viena iš uoliausių 25-tos kp. veikėjų. Mūsų Marijona netik yra žymi veikėja, bet ir didelė jumaristė. Ji visada savo linksma šypsena visus prakalbina ir prajuokina. Gal dėlto ją gerbia netik vyčiai, bet ir visi Clevelando lietuviai.

Šiame vakarėlyje buvo atsilankę ir gerb. Braziliai, žymūs Clevelando lietuvių biznierių ir L. Vyčių 25-tos kuopos nariai. Vyčiai džiaugiasi ir kartu didžiuojasi turėdami savo kp. tokius stambius narius ir didelius jos reikalų rėmėjus. Jiedu ne tik patys priklauso 25tai kuopai, bet ir du sūnu. Ponai Braziliai yra savo tautos patriotai ir geri katalikai.

Šiam parengimėliui vadovavo Juozas Baltrus, 1949 m. pirm. ir Anelė Aranskienė, šių metų pirm., o jiems pagelbėjo: B. Zupkaitė, Ed. Kuniškiškis, V. Smitas, L. Albertas ir dar keli nariai.

Šis parengimėlis buvo sekmingas ir liks gražaus pelno, nes mūsų kuopos narės arba narių žmonelės, pakėpė ir paaukojo po didelį "keksą", kurie buvo išleisti tiketėliais ant laimėjimo. Sekančios ponitės padarė šį malonumą: p. Baltrus, p. Kunsaitis, p. Albertas, p. McConville ir p. Brazis.

Gerb. Jonas Brazis nupirko vieną iš didžiulių "kėksų" ir vėl atidavė kp. dėl laimėjimo, kas atnešė kuopai dvigubą pelną. Ačiū visiems!

Malonu pažymėti, kad šiame vakarėlyje netik buvo atsilankę gerb. Mačiokų šeima (2 mažos dukrelės,) bet ir vėl abu sugrįžo į 25tą kuopą. Viktorija Mačiokienė (Simonaitė) yra buvusi ilgus metus 25-tos kuopos finansų raštininkė, o Antanas Mačiokas yra vienas iš žymiausių Clevelando lietuvių scenos mėgėjų. Vyčiai džiaugiasi sulaukę savo tarpe gerb. Mačiokų asmenyse.

Senelis

Coming Events

The annual Christmas party of our council took place on Sunday, December 18th, at the Lithuanian Hall. Santa was present and added that holiday touch to our festivities. Mary Susin played the part of Santa very nicely.

New Members

We are constantly on the look-out for prospective new members. Our council's membership was increased last month with Paula Roman and Al Pulaski having joined it.

Elections

The first lady president of Council 25 was elected. Congratulations, Nellie Arunski! We all know she will prove to be worthy of the title as president. Other officers are: Vice President — Joseph Baltrus, Recording Secretary — Claire Shukis, Ass't. Rec. Secretary — Con Brazis, Financial Secretary — Joan Susin, Ass't. Financial Secretary — Helen Vaska,

Treasurer — Anthony Kumigisky, Trustees — Mary Susin and Leo Alberts, Sergeants-at-Arms — Joseph Sadauskas and Bill Smith.

What Sue Saw

Joe Baltrus entertaining four ladies, when the men didn't show up at the board meeting.

Orchids To

Several of our K. of L. members for doing such a splendid job in the Lithuanian Christmas Play, "Šventa Naktis", sponsored by the choir of Our Lady of Perpetual Help Church.

Sue

Linden, N. J. (113)

1950 Officers

With a newly-elected executive board, our council has shaken off the doldrums of inactivity and is happy to report participation in endeavors that are generally associated with a K. of L. club. The installed officers are: Vera Sharkus, president; Ed Krotulis, vice president; Eleanor Skarl, secretary; Aldona Cesnovich, financial secretary; and Steve Bundonis, treasurer.

The Lithuanian Affairs Committee consists of Vera Sharkus, Aldona Cesnovich, and Kay Tratulis.

Bowling League

Two bowling teams have been entered in the New York — New Jersey District League. The boys' team is being captained by dynamic Ed Sharkus. The girls' team under the leadership of Sally Shukis has triumphed in all matches played to date. The girls also represent our council in the City Bowling League and hold second place.

Socials

We are sponsoring a Kandy Kisses Dance, April 22, 1950, at The Polish National Home, Roselle St., Linden. Ed Sharkus and Vince Lucas are in charge of the affair.

A Halloween party was held after our October 31st meeting, with all in attendance; also a Christmas party was held after our December meeting.

Communion

The first Sunday of each month was selected as our Communion Sunday.

Lithuanian Congress

Peter Bartus, one of our new members, represented the council at the Lithuanian Congress held in New York City and gave a detailed report at our last meeting.

In Memorium

Our deepest sympathies are extended to Al and John Bakunas, on the death of their father.

Marriage

Our member, Mildred Strazdas and Richard Lallasher, Newark, N. J. (29), were wed on Nov. 20th. Happiness to you both.

District Guests

At our recent meetings, we were

most fortunate to have prominent district officers as our guests. They were Father A. Kasper and Ann Mitchell of Elizabeth, and Al Wesley of Great Neck. They really have the K. of L. spirit and offered many sound suggestions for the betterment of our council.

Shavings from an old oak.

That convertible, pictured in the November "Vytis", with Mykolas Norkunas and Josephine Adams as passengers is owned by our Ed Sharkus... Someone should tell Eleanor Skarl that it is perfectly legal to bowl from a standing position... Pete Bartus claims that the Holland Tunnel is too narrow, his car having made contact with the sides, on the trip home from a New York dance... At our Halloween party Aldona Cesnovich thought the apple dunking tub was a good place to sit, she forgot that the water was still in it... Charles Bason and Joe Sable of Jersey City were welcomed guests at the affair... come any time fellows... The Bundonis boys, Al and Steve still make the best coffee—none of the girls dispute that fact — and somehow or other the boys always seem to get stuck with washing the cups and saucers... Kay Tratulis and Vera Sharkus, attended the Fordham-Rutgers football game and sat in the Fordham stands, cheered for Rutgers, and wondered about the icy stares they were getting.

Dayton, Ohio (96)

Outstanding Year

Council 96 has brought a very successful year to a close, with proud memories of our achievements during 1949. We have more than doubled our membership and our most outstanding events were two very successful "Lithuanian Variety Shows; our Folk Dancing Group was introduced; and we participated in the city wide "Festival of All Nation". Among others: our Annual St. Casimir's Day Celebration; Mother's Day observance and our Annual Picnic. We had a bowling team represent us in the Mid-West Bowling Tournament held in Chicago. The Ohio-Michigan District Convention was held here in the spring. Our council was well represented at the 36th K. of L. National Convention in Elizabeth, New Jersey and two of our members were elected Supreme officers. All members should be proud of our accomplishments in 1949. Let's try to do even better in the coming year of 1950!

Folk Dance Group

The dancing group put on an exhibition of dances at Northridge High School. This was our first public appearance of several that our dancing instructor has scheduled for us. Our dancing group is gaining wide recognition. We hope our dancers will continue to give us the same fine

performances as they have in the past. The public misses Sally Miller, Ray, Vince Vaitkevicius and Bernard Greene. We hope they will be back with the group before long. We are also looking forward to the return of Mrs. Frances Vangas, our instructor, although Mary Ambrose temporarily, is doing a fine job.

December 8, our council members received Holy Communion "in corporate". Following Mass, Mr. & Mrs. St. Lucas served breakfast at their lovely place "Twilight Inn". We are very grateful to Mary and Stan for their warm hospitality.

Our annual Christmas party was held January 1st. Anne Scott, general chairman, was assisted by Anne Gudelis, Petronela Zelinskas and John Scott.

Kultūra

Mūsų Lietuviška Kultūros komisija susideda iš Dr. Givėitis, Sally Miller ir Leonardo Valiukas. Jie turi braižinį surengę, kuri mūsų kuopa pradeda sekti pagal seimo nutarimą. Mūsų pirmas programos įvykis sausio 15 dieną. Komisija susideda iš sekančių: kun. V. Katarškis, Elinor Ambrose, Sally Miller ir Pranas Gudelis.

Bowling

Our bowling league is in full swing with the "Cardinals" team captained by Kay Sluzas, John Scott, Charlie Petkus and Dorothy Miller, setting the pace for the league. They're in 1st place by three games. Last year's league Champs are in 2nd and hope to gain first place. If the Cardinals live up to their name, it will be difficult to surpass them! Their motto is: "Let's go; Let's fight; Let's win" and that's exactly what they are doing.

Dottie

Elizabeth, N. J. (52)

Our regular monthly meeting was held on Tuesday evening, November 15th, at Lithuanian Liberty Hall, 269 Second Street, Elizabeth. Charles Oskutis, president, presided. William Senkus was acting sergeant-at-arms. Plans were made to hold our annual Christmas party on December 20th.

Francis Lesivick, treasurer and delegate to the thirty-sixth K. of L. National Convention, held here last fall, presented his final report.

Ann Mitchell, past vice president of the council and delegate to the recent Lithuanian-American Catholic Congress in New York, gave an account of activities planned there.

Our Founder Feted

The council sent a gift to Mykolas Norkunas, founder of the Knights of Lithuania, on the occasion of his eightieth birthday anniversary. A dinner in his honor on December 4th at South Boston attracted a few members from the Elizabeth council. Those attending were: Rev. Anthony P. Kasper, spiritual advisor and moderator of Elizabeth council and district; Josephine Adams, dis-

trict secretary; Helen Pinkin, Supreme Council Trustee; Vincent Zack, past president of the council; and Ann Staboris.

New members welcomed were Marion Wycosky and her sister Dolores, Frank Dudis and Daniel Swenciuonas.

District Convention

Delegates to the New York — New Jersey District Convention on December 4th, at which our council was host, were Albina Kirvel, Antoinette Krezonis, Veronica Krezonis, John Kirvel and Peter Kasilionis.

Visitor from West

A personality with charm, Barbara Motiejus from Marquette Park, Chicago, brought along her wit and humor to Elizabeth. Barbara, do you work to vacation or do you vacation to work? Seriously, the pleasure was all ours.

Bowling

The men's teams' standing in bowling: "Dodgers" first place. Captain, Charles Oskutis. "Yankees" tied for third. Captain, Joseph Matusevich.

The women's teams show "Devils", captain Ronnie Krezonis, in fourth place; "Petunias", captain Eva Potts, in last place. Both teams represent Elizabeth council in the District Bowling league.

Flash!

Our president, Charles Oskutis, away from home for Christmas to bask in the sunshine at Miami, Florida, for 9 days. Also, Victor Yorkunas, vice-president, sojourning in Chicago during the recent holidays.

"Ronnie"

K. of L. CALENDAR

- JANUARY 21 — Kearny-Harrison (90) Dance.
- JANUARY 21 — So. Boston, Mass. (17) Whist Party.
- JANUARY 22 — Philadelphia, Pa. (3) Dance. St. Casimir's parish hall.
- JANUARY 28 — New York (12) Founder's Day Dinner and Dance.
- FEBRUARY 11 — Chicago District and Choir, joint social at K. of L. Youth Center.
- FEBRUARY 12 — New York - New Jersey District K. of L. Commemoration of Lithuania's Independence Day.
- FEBRUARY 16 — Chicago (112) Lithuania's Independence Day Exercises. K. of L. choir will participate.
- FEBRUARY 18 — Elizabeth (52) Dance.
- FEBRUARY 22 — Detroit, Mich. (102) Variety Show.
- MARCH 5 — Detroit, Mich. (102) Communion and Breakfast.
- APRIL 22 — Linden, N. J. (113) Dance.
- APRIL 22 — Los Angeles, California (133) Dance.

Worcester, Mass. (116)

Ritual

Fifteen of our council members received their first degrees and twenty-four members were bestowed second degrees. After a brief congratulatory speech by Father John Jutkevičius, national spiritual director, the degreed members and guests were feted at the clubrooms. The Ritual committee will continue its work in procuring qualified candidates for degrees.

Living up to her word

Recently, Charlotte Mitchell made a statement that she could cook "kopūstų" soup. To prove it, she invited Father John, Helen Gvazdauskas, Teresa Kasper, Dot Sinkavitch and Shirley Miller to taste it. Her guests report that not only was the "kopūstų" soup tasty but that her home made apple pie was delicious.

Blessed Events

Mr. and Mrs. John Andruska once more have been blessed with a baby girl, now having a family of four girls; also Mr. and Mrs. Leverne, formerly Bertha Letakas, became the proud parents of a baby boy.

Convalescing

We wish Phil Jason's mother recovery from her recent illness. Rita Kersis' father, hospitalized a short time, is now recuperating at home. Rita is the newly-appointed Prefect of Our Lady of Vilna's Sodality.

Greetings from Virginia

Al Tumas, now stationed in Norfolk, Virginia, sends his regards to all council members.

Congratulations

Vivian Wackell, member, was elected president of the Teen Inter-Club Council of the Y.M.C.A., and will represent this club at the June conference which is to be held at Summit Lake, New York.

At Founder's Dinner

Our council was well represented at Mr. Norkunas' banquet held in Boston, with the following attending: Father J. C. Jutkevičius, national spiritual director, Charlotte Mitchell, Shirley Miller, Marion Lucason, Louise Totilas, Dot Sinkavitch, Teresa Kasper, Helen Gvazdauskas, John Puras, Ed Vaskas and Vitie Chunis. We wish to thank Council 17, South Boston, host, for a well planned banquet.

1950 Officers

December to most people denotes the end of another year, but to Council 116's newly-elected officers, it means the beginning of a full year term. The officers elected, are: John Puras, president; Dave Vaskas, vice president; Louise Totilas, recording sec'y.; Teresa Kasper, financial sec'y.; Charlotte Mitchell, treasurer; Ed Vaskas and Irene Baliukonis, sgts.-at-arms; Michael Essex, social treasurer; Jackie Kasper and Marion Lucason, trustees.

We wish our incoming officers

success and at the same time thank our outgoing officers for fulfilling their duties throughout the past year.

"Moon-struck"

Philadelphia, Pa. (3)

Correction

Inadvertently your correspondent informed the readers that Frannie Azaranskis was engaged. I apologize. I hope the same doesn't hold true about Antionette Anona and Ed Ramoska.

New Members

The following people increased our membership: Valentino Krysevičius, Roman Pukstys, Eleanor Sheppard and Balys Rimantas.

I wonder how Helen Bigenis and her little brother (Gibinis) are enjoying their new quarters.

Much to our disappointment, we never did get to New York.

Greetings

Imagine me forgetting Christmas! May I extend belated greetings to all fellow members and a prosperous New Year. May your achievements in 1950 surpass previous years.

We're sorry to learn that Ed Murosos and Theresa Jozaitis are no longer with us. Eddie, incidentally, makes a beautiful ballet dancer on a basketball court.

Vytautas Backunas is frequently seen with the Juniors, especially girls!

As a result of getting a television set, George Mazeika and his sister, Rita, enjoy "Home Sweet Home" a lot.

The Holy Name Juniors of our parish enjoyed a spaghetti supper in the basement of the school hall. It was nice to see so many Vyčių "pulling strings".

Happy Memories

To prove that there was something going on at the club last year, here are a few interesting sidelights of 1949:

Tom Meron's interest in the club. (Like links in the light chain, boards on the wall, etc.)

Helen Mager's deep silence toward our Veep. (Let's wait and see what happens.)

The BIG ring Antionette has. (Very nice!)

Bozo's interest in hot rods. (What happened to the insides.)

Sudden disappearance of Joe Rimgaila. (Not because of night shift either.)

The way Frannie Azaranskis and Ann Olbikas can polka! (Never get tired.)

Ed Ramoska's dark glasses. (Glare from Antionette's ring, I'll bet.)

Agnes Mazeika's wedding. (Like the mounties! She got her man.)

Joe Jakstis and Joe Utkus escorting school chum, Joe, down the aisle. (And then there were two.)

Joe Jakstis getting engaged. (And then there was one.)

Al Stankus' interest in music. (Or is it just piano music?)

Lucy Grebloski back in a daze. (Lookout, George S.!)

The Convention. (Did everyone have insomnia?)

Much more could be written but space doesn't allow. Some other time, maybe.

Let's Pause

I wish to pass along the news of the untimely death of a very fine, noble and comforting friend, one who had been with us for over a year. Always gave us comfort and ease when we were tired. Never complained of our abuse, not even when we broke one arm.

The day of said mourning came at approximately 8 p. m., November 14, when after a few weeks of serious illness, and only by sheer power of numbers, decapitation was completed. So I am asking all the members to keep two seconds of silence in memory of the sad occasion. I am of course, as many of you know, referring to one of the trademarks of our club, the COUCH. Put a match to that broken down heap, will you boys?

"Stacy"

Chicago, Ill. (112)

District Convention

The Illinois-Indiana District convention brought new honor to our council with John Stoskus' election to the post of district president. Successful year, John, and congratulations to Barbara Jo Motiejus who is now treasurer of the district.

Socially, the district convention was a great success with Detroit visitors adding to the festivities. We were glad to welcome Anna Mae Uznis, Jody Ann (T. Y.) Lenkaitis, Mary Plukett and Audrey Miller. Our boys want it known that they missed Aldona and Terry.

Val Sarockas was seen wearing not one but TWO orchids, source a secret.

Human Interest

December board meeting had a surprise visitor in the shape of a great Dane, Sam by name. Tony Linkus was the proud man at the other end of the leash. Tony and Val Sarockas are talking of the possibility of cross breeding Sam with Val's dachshund, Frieda, and are hoping for kangaroos.

The other attraction of the meeting was kodachromes of Thomas Michael, honorary member (diaper class), which his parents, Andy and Dolores Yuknis, entertained us with.

Air Age

We have had to establish an official send-off committee for our flight conscious members who seem to be continually in the air. Sylvia Raczkus paid us a flying visit from

Washington and got a royal send off. Gus Gudas, not to be outdone, flew to Boston for Tēvo Norkunas' banquet. She is still recovering from delivering the extemporaneous speech which she composed on the trip down.

Floating Council

Our floating council is now in three states with Sylvia Raczkus in Detroit, Vyt Lubert in St. Louis, and Joan Kay in Minneapolis. There will be a grand reunion in Chicago over the holidays.

Nuptials

Lucille Kilkus and Bruno Shukis, both members of our council, were married last month. Tony Lubert was usher for the wedding and reports a fine time.

Special Mention

It is my feeling that Dom Yocius, our vice president, should get special mention for working for the council over and above the call of duty, this past year. Tough job well done, Dom.

We are sorry to report that Father Lapelis is seriously ill and hospitalized.

During the November meeting Msgr. Urba honored us with a visit and officially became a member of our council. We are honored and happy to have him.

Worcester, Mass. (26)

We wish to express our deepest sympathy to Al Struckus in the loss of his father.

Officers

Many thanks to our retiring Executive Board for a wonderful year of service. You've made us third largest council in the country, given us a television set, and in general, given us a very successful year, for which we are most grateful. Ballots having been counted, here are the results of last month's election: Joseph Sakaitis, president; Tony Morkunas, vice president; Katherine Yakutis, recording secretary; Angela Sarapas, corresponding secretary; Louise Grazulis, financial secretary; Frances Nockunas, treasurer; Eleanor Grazulis and Jennie Kondrotas, auditors; and Sparky Morkunas and Al Bender, marshalls.

Dinner — Dance

At our dinner dance, the girls wore beautiful gowns. The fellows looked extra special too. Vi Burdulis' Night Owls, polkas and folk dances added much to the evening's entertainment. All credit goes to our hardworking committee: Ellie Grazulis and Jennie Kondrotas, co-chairmen; ably assisted by Rita Delonis, Ruthie Gadilauskas, Jennie Puras, Rita Walent, Ann Rainikaitis and Franny Nockunas. Vin Grazulis, past president, spoke a few words on more attendance at K. of L. gather-

ings and continued growth of the council.

Prospective K. of L'ers

Our council acquired 300 little friends (school children of our parish)! At their third annual party, we entertained them with movies, and had Santa distribute gifts to all the parish children. Father Mike and Father Al were quite pleased with the Christmas party.

Founder's Dinner

We were well represented at Tēvo Norkūno testimonial dinner held in South Boston, on December 4th, with the following members attending: Mary and Peter Jankowski, Eve and Al Grudzinskas, Vin Grazulis, Angie Sarapas, Kathie Yakutis and Louise Grazulis.

Blessed Event

Proud parents of a baby boy are the Daucunases. Congratulations!

At a recent Communion breakfast of our Sodality, Angie Sarapas and Rita Brazauskas were appointed chief cooks and dish washers. Upon investigating in the kitchen, we found two milkmen with aprons, frying french toast, and Angie and Rita supervising. When the fellows found out, they no longer believe Angie and Rita bake the cookies they bring to our council's parties.

Welcome mat this month went out for Al Grudzinskas. We're glad to have you, Al!

Happy New Year!

"Super Snooper"

Hartford, Conn. (6)

Basket Ball Team

Father Francis Pranckus informed us at our last meeting that a basket ball team is being organized and that uniforms were being provided for by our well known business men and parishioners. To them, we say thanks; to Father Francis and the boys, we wish them success throughout the season.

Play Rehearsals

Right after the holidays, we hope to rehearse on another play, under the guidance of Father Pranckus and Father Sabulis. As usual, the same members signed up to participate in it. We wonder if some people don't feel a bit guilty by not doing their share in the council's activities.

A Reminder

Someone is a little free with the club keys. Look at your rules and regulations and you'll find that there are some by-laws forbidding non-members (including those whose dues are in arrears) into the club at any time. One can also see the results of all this in the upkeep of the furniture. This may also account for the radio breakages. Better forget television, or we'll have year-round reserved seats in the clubroom.

Social

Our semi-formal on Nov. 26th, at the Rockledge proved to be a suc-

**JOIN
THE MARCH OF
DIMES**

JAN. 16-31						
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

THE NATIONAL FOUNDATION FOR INFANTILE PARALYSIS

cess, though we lacked patronage from some of our members. Our committee, under the capable chairmanship of Frances Ambrose, deserves commendation.

Honored Visitor

We were happy to have Monsignor Ambot attend our affair. The song "For He's a Jolly Good Fellow" brought forth smiles from Monsignor in whose favor it was sung, under the direction of "Skippy" Stanulis. It was good to see Aggie and Johnnie Dubin. They were congratulated by many people on the recent birth of a son. Mrs. Chase and Mrs. Klimas seemed to enjoy exchanging partners. The Rajunas family were also present. Irene Brazinskas caused a bit of comment because of her lovely orchid. Ella Staum and Johnnie Yagman danced continuously and never once showed signs of exhaustion. Terry Endrulanis and Stella Markin wore beautiful corsages. Did Dotty Yankauskas live up to her contract? If not, what was the penalty? Wandie Ambrose showed a little sign of jealousy when someone said "hello" to her escort in a very different fashion. Johnny Kriksciun drew many laughs from the crowd what with all the clowning he did! Danny Madeska made sure he got all the dances with Frances Ambrose before our stag could cut-in. Irene Yankauskas showed George Petkaitis how much fun we can have at our formal affairs. The Stanulises celebrated their wedding anniversary with a delicious cake that was presented to them. Ed Mazlauskas was quite the cut-up too with all the jitterbugging he and his wife Eleanor did. Wonder if Ann Zablaitis and Regina Zaranka, two of our committee members, were pleased with the entire evening. Without their help we would not have been as successful.

M. E.